

TÜRKİYE'DEKİ DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE ÖĞRETİM
ELEMANLARININ DERS YÜKÜCOURSE LOAD OF TEACHING STAFF IN PUBLIC UNIVERSITIES
IN TURKEY*Kenan Oğuzhan ORUÇ***Ertan ÇEKİN****Ali Erten TENDERİS******Özet:**

Yaşamakta olan bilgi toplumuna geçiş ve küreselleşme süreci; temel işlevleri eğitim-öğretim, bilimsel araştırma yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek olan üniversitelerden talep ve beklentilerin her geçen gün artmasına neden olmaktadır. Artan bu talep ve beklentiler sonucunda; Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında da önemli bir dönüşüm süreci yaşanmakta, üniversitelerin sayısı, üniversitelerdeki fakülte/okul/enstitü/ bölüm sayısı ve öğrenci sayıları/kontenjanları her yıl artmaktadır.

Bu çalışmada; üniversitelerde görevli kadrolu öğretim elemanlarının, eğitim-öğretim işlevine ayırmak zorunda oldukları zaman hesaplanarak değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışmada 2006 yılı öncesinde kurulmuş olan 53 devlet üniversitesinin verileri kullanılmış, değerlendirmeler bu üniversitelerin 2006-2009 yılları arasındaki ek ders ödemelerine dayanarak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Eğitim-Öğretim, Öğretim Elemanı, Ek Ders, Ders Yüğü.

Abstract:

The period of globalization and transition to the information society that we live in causes an increment in the demands and expectations each passing day from the universities whose main duties are to make education-training, to do academic research and to serve the country and humanity. As a result of this increasing demands and expectations an important transformation period is being had in the higher education institutions in Turkey; number of universities, faculties, schools, institutes, departments and students/quotas are increasing every year.

* Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı – Isparta
kenanoruc@sdu.edu.tr

** Süleyman Süleyman Demirel Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı – Isparta
ertan@sdu.edu.tr

*** Süleyman Demirel Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı – Isparta aerten@sdu.edu.tr

In this study; it is tried to be reviewed by calculating the time that the teaching staff, who work full time in the universities, need to spend for the education and training duty. In the study; the data of 53 universities were used that were set up before 2006 and the assessments were carried out based on their payments for additional course hours between 2006-2009.

Key words: University, Education-Training, Teaching Staff, Additional Course, Course Load.

1. Giriş

Günümüz toplumu, özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren, bilgi ve teknolojinin yoğun olarak üretildiği ve tüketildiği bir toplum (bilgi toplumu) hâline gelmiştir. Hatta ülkelerin ne kadar bilgi ürettikleri veya tükettikleri gelişmişliğin bir göstergesi sayılmakta, ekonomik büyümenin en güvenilir tahmin parametresi olarak kabul edilmektedir (Gedikoğlu, 2005: 67). Bunun için günümüzde; eğitime ve insan kaynaklarına yapılan yatırım, en değerli yatırım olarak kabul edilmektedir (Ataunal, 1994: 112).

Üniversiteler bilgi toplumuna geçişte, bilginin üretilmesinde ve dağıtılmasında olduğu gibi ön sıradaki kurumlardandır (Odabaşı, 2006:92). Bilgi toplumuna geçiş sürecinin yanında, yaşanmakta olan bilgiye dayalı küresel ekonomik yarış, üniversitelere olan talebin ve beklentilerin artmasına neden olmuştur. Bu da ülkelerin her alanda olduğu gibi yükseköğretim alanında da sistemlerini değerlendirmelerini ve gelişmeler ışığında yeniden yapılandırmalarını beraberinde getirmiştir (YUYÇK, 2009:3). Bu nedenle günümüz üniversiteleri; çok değişkenli, karmaşık ve yoğun bir değişim, dönüşüm baskısı altında küresel bilgi çağına uyum sağlamaya çalışmaktadır (Odabaşı, 2006: 88).

Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak Türkiye'de de yükseköğretim sistemi 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren önemli bir yapısal değişim ve genişleme süreci yaşamaktadır (Şenses, 2007: 2). Özellikle 1992 ve sonrasında açılan çok sayıda devlet ve vakıf üniversitesiyle, üniversitelerin bütün Anadolu illerine yayılması sağlanmıştır (Küçükcan ve Gür, 2009: 133-134). 2010 yılı itibarıyla Türkiye'de her ilde en az bir tane olmak üzere toplam 154 üniversite (102 devlet, 52 vakıf) vardır.

Dünyadaki üniversiteler gibi Türkiye'deki üniversiteler de;

- Eğitim-öğretim yapmak,
- Bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak,
- Ülkeye ve insanlığa hizmet etmek

başlıkları altında sınıflandırılan üç ana amaca hizmet etmektedir (Resmî Gazete, 9.11.1982, Sayı:17863, m.130). Ne var ki, üniversitelerde bu üç amaçtan her birinin ne derece öne çıkarıldığı ülkeden ülkeye, üniversiteden üniversiteye değişmektedir (Küçükcan ve Gür, 2009: 87).

Üniversitelerin ana hizmet alanlarından olan *eğitim-öğretim faaliyeti* dersler aracılığıyla yürütmektedir. Bu çalışmada; üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının eğitim-öğretim faaliyetine ayırmak zorunda oldukları zaman hesaplanmış, bu hesaplamalara ilişkin değerlendirilmeler yapılmıştır.

2. Çalışmanın Gerekçesi ve Amacı

Son yıllarda üniversitelerde yaşanmakta olan hızlı büyüme, değişim ve dönüşüm süreciyle birlikte Türkiye'deki üniversitelerin insan kaynakları ve fiziki altyapı bakımından ne kadar desteklendiği, öğretim elemanlarının eğitim-öğretim dışındaki işlemlere ne kadar zaman ayırabildikleri sorgulanmaktadır.

Öğretim elemanlarının eğitim-öğretim ve diğer faaliyetlere ayırmak zorunda oldukları zamanın belirlenebilmesi için üniversitelerin verdiği yıllık ders yüklerinin bilinmesi gerekmektedir. Henüz yönetim bilgi sisteminin oturmadığı ülkemizde sağlıklı yıllık ders yükü verilerine ulaşmak mümkün değildir.

Bu çalışmanın amacı; üniversitelerde görev yapan kadrolu öğretim elemanlarının haftalık asgari ders yüklerini hesaplamada kullanılabilecek yeni bir yöntem önermek, her üniversite için ayrı ayrı olmak üzere öğretim elemanlarının eğitim-öğretim işlevine ayırmak zorunda oldukları zamanı belirlemektir. Ayrıca; çalışmada önerilen yöntem ile öğretim elemanı kadrolarına ilişkin planlama yapan kurumlara, planlamada kullanabilecekleri bir yöntem önerilmesi amaçlanmıştır.

3. Çalışmada Kullanılan Yöntem

Öğretim elemanı başına düşen ders yükleri, üniversitelerin ek ders giderlerinden hareket edilerek yaklaşık olarak hesaplanmıştır.

Çalışmada, öncelikle kanunla belirlenen ek ders ücret göstergeleri ve maaş katsayıları kullanılarak her üniversite ve öğretim türü için (öğretim elemanlarının görev unvanları da dikkate alınarak) bir saatlik ortalama ek ders ücreti belirlenmiştir. Daha sonra üniversitelerin yapmış oldukları ek ders gideri, belirlenen ortalama ek ders ücretlerine oranlanarak ücret karşılığı girilen ders saati belirlenmiştir. Belirlenen ücret karşılığı ek ders saatine, maaş karşılığı haftalık ders yükleri (idari görevlerden dolayı düşülen ders saatleri göz önünde bulundurularak) eklenerek toplam asgari ders yükü hesaplanmıştır. Toplam ders yükü kadrolu öğretim elemanı sayısına oranlanarak öğretim elemanı başına düşen asgari ders yükü hesaplanmıştır.

Hesaplamalarda Microsoft Office Excel 2007 programı kullanılmıştır.

4. Verilerin Toplanması

Çalışma, 2006 yılı öncesinde kurulmuş olan 53 devlet üniversitesi üzerinde yapılmıştır. Hesaplama ve değerlendirmeler, üniversitelerin 2006-2009 yılları arasındaki verileri kullanılarak yapılmıştır. Tıp ve diş hekimliği fakültelerinde görev yapan öğretim elemanı sayısı diğer öğretim birimlerine göre daha çok olmasına karşın, bu fakültelerde görev yapan öğretim elemanları ağırlıklı olarak üniversite hastanelerinde sağlık alanında hasta tedavisi hizmeti vermektedir. Dolayısıyla eğitim-öğretim faaliyetine ilişkin hesaplamalara bu fakültelerin dâhil edilmesi, bu fakültelerin olmadığı üniversitelerle karşılaştırıldıklarında belirgin sapmalara neden olabilmektedir. Bu nedenle tıp ve diş hekimliği fakültelerine ilişkin tüm veriler (öğretim elemanı sayıları, öğretim elemanlarına ödenen ek ders ücretleri, bölüm sayıları vb.) çalışma dışında bırakılmıştır. Ayrıca; radyo, televizyon ve eğitim araçları vasıtasıyla yapılan bir eğitim-öğretim türü olan açık eğitim (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/3-u-2), 2006-2009 yılları arasında yalnızca Anadolu Üniversitesi'nde yapılmaktadır. Bu nedenle Anadolu Üniversitesi bünyesinde açık eğitim yapan Açık Öğretim Fakültesi, İktisat Fakültesi ve İşletme Fakültesine ilişkin tüm veriler de çalışmada dışında bırakılmıştır.

216

Çalışmada 1 saatlik ortalama ek ders ücretlerinin hesaplanması için kullanılan; ek ders ücret göstergeleri 2914 sayılı personel kanunundan, maaş katsayıları ilgili yılın bütçe kanunlarından alınmıştır.

Üniversitelerin görev unvanlarına göre sahip olduğu kadrolu öğretim elemanı sayıları, her yıl ÖSYM tarafından yayınlanan "Yükseköğretim İstatistikleri" kitaplarından alınmıştır.

Üniversitelerdeki fakülte, yüksekokul, enstitü, meslek yüksekokulu ve bölüm sayıları ise ÖSYM tarafından her yıl web sayfasında yayınlanan "Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler"den alınmıştır.

Üniversitelerin yapmış oldukları ek ders giderleri ise "Maliye Bakanlığı Bütçe Enformasyon Sistemi"nden alınmıştır.

5. Eğitim-Öğretim Faaliyeti

Eğitim, en genel anlamıyla, bireyde kendi yaşantıları yoluyla davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Bir plana bağlı olmaksızın yapılan eğitim etkinliklerine informal eğitim; planlı, programlı ve kasıtlı bir biçimde öğrenme ortamı düzenlenerek yapılan eğitim etkinliklerine formal eğitim denir (Gültekin vd, 2005:4).

Öğretim, bir dersin öğretim programında belirlenen esaslara uygun bir öğrenme-öğretme süreci için gerekli hazırlıkların yapılması, sürecin

gerçekleştirilmesi ve bu sürecin, ürün olarak ortaya çıkması beklenen davranışların tümü görülünceye kadar olabildiğince etkili ve verimli bir biçimde sürdürülmesi hizmetidir (Gültekin vd, 2005:5).

Eğitim-öğretim faaliyetleri amaçlı ve planlı olduğu için, bu faaliyetlerin bir program doğrultusunda yürütülmesi gerekmektedir. Bu nedenle tüm eğitim-öğretim kurumlarında olduğu gibi üniversitelerde de eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinde önceden resmî olarak hazırlanmış yazılı programlar uygulanır. Faaliyetler bu programlara göre dersler aracılığı ile yürütülür (Yüksel, 2002:362).

Türkiye'deki üniversitelerde; eğitimin amaçlarına göre hazırlanmış eğitim-öğretim programlarıyla okul çatısı altında düzenli olarak verilen (Gültekin vd, 2005:5) ve öğrencilerin, eğitim-öğretim süresince ders ve uygulamalara devam etme zorunluluğunda oldukları *örgün öğretim* türü (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/3-u-1), *ikili (normal örgün ve ikinci örgün)* olarak uygulanmaktadır (Resmî Gazete, 27.11.1992, Sayı: 21418, m.3843/3-a).

Üniversitelerde eğitim-öğretim faaliyetleri akademik personel sınıfındaki;

➤ Öğretim üyeleri (profesör, doçent, yardımcı doçent) (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/22),

➤ Okutmanlar (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/3-o),

➤ Kadrolu veya kadro şartı aranmaksızın ders saati ücreti veya sözleşmeli olarak istihdam edilen öğretim görevlileri (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı: 17506, m.2547/31 ve m.2547/3-n) aracılığıyla yürütülmektedir.

Üniversitelerde eğitim-öğretim faaliyetleri, teorik dersler ve diğer faaliyetler olmak üzere iki grupta toplanır. Diğer faaliyetler değerlendirmelerde uygulama olarak ele alınır. Her dersi sadece teorik veya sadece uygulama olarak kategorize etmek mümkün olmadığından, bazı derslerin hem teorik hem de uygulama bileşeni bulunmaktadır.

Teorik dersler öğretim elemanının aktif olarak katıldığı eğitim-öğretim faaliyetlerini; diğer faaliyetler ise teorik dersler dışındaki;

➤ Öğrencilerin aktif olarak katıldığı uygulamalı dersler ile teorik derslerin uygulamaları, laboratuvar, seminer ve diğer benzeri faaliyetleri,

➤ Bitirme ödevi, bitirme projesi, diploma projesi, proje ve staj raporu değerlendirme ve benzeri faaliyetleri,

➤ Lisansüstü eğitimde tez danışmanlığını,

➤ Bir yarıyıl içinde yapılan her ara sınavdan oluşan tüm eğitim-öğretim faaliyetlerini (YÖK Genel Kurul Toplantısı, 16.9.2005, m.2) kapsar.

6. Öğretim Elemanlarının Ders Yükleri ve Ek Ders Ücretlerinin Belirlenmesi

Yükseköğretim kurumlarında görev yapan kadrolu öğretim elemanlarının, görev unvanlarına göre değişen saatlerde *maaş karşılığı haftalık ders yükleri* vardır. Maaş karşılığı haftalık ders yükü; öğretim üyeleri için 10 saat, öğretim görevlileri ve okutmanlar için 12 saattir (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/36-d ve e).

Kadrolu öğretim elemanları, maaş karşılığı haftalık ders yükünün dışında mecburi ve isteğe bağlı olarak, *ek ders* ücreti ödenmek kaydıyla ders verebilir (Resmî Gazete, 11.10.1983, Sayı:18190, m.2914/11). Bir saatlik ders için ek ders ücreti; ek ders ücret göstergesi (çizelge 1) ile devlet memurları kanununa göre aylıklar için belirlenen maaş katsayısının (çizelge 2) çarpılması ile;

$$[1 \text{ Saatlik Ek Ders Ücreti} = \text{Gösterge} \times \text{Maaş Katsayısı}]$$

formülü kullanılarak hesaplanır (Resmî Gazete, 11.10.1983, Sayı:18190, m.2914/11).

Çizelge 1. Ek Ders Ücret Göstergeleri

Görev Unvanları	Normal Örgün Öğretim Ek Ders Ücret Göstergesi	2. Örgün Öğretim ve Tezsiz Yüksek Lisans Ek Ders Ücret Göstergesi ¹
Prof.	300	960
Doç.	250	800
Yrd. Doç.	200	640
Öğr. Gör.	160	512
Okutman	160	512

¹ a) 2. öğretimde görev alan öğretim elemanlarına 2. öğretimde verdikleri her ders için, verilecek ücretler birer katı fazlasıyla ödenir (Resmî Gazete, 8.6.1994, Sayı:21954, m.1).
b) Saat 17.00'den sonra başlayan gece öğretiminde ek ders ücretleri % 60 zamlı ödenir (Resmî Gazete, 11.10.1983, Sayı:18190, m.2914/11).
c) Tezsiz yüksek lisans programlarında ödenecek ek ders ücretinde, 3843 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi hükümleri dikkate alınır (YÖK Genel Kurul Toplantısı, 1.1.2005, m.2) hükümleri gereğince 2. öğretim ve tezsiz yüksek lisans programlarında ek ders ücret göstergesi normal öğretim ek ders ücret göstergesinin 3,2 katıdır.

Çizelge 2. Maaş Katsayıları

Yıl	1 Ocak – 30 Haziran Katsayısı	1 Temmuz – 31 Aralık Katsayısı
2006	0,04265	0,04373
2007	0,04605	0,04739
2008	0,049318	0,05031
2009	0,053505	0,05592

Kaynaklar: Merkezi Bütçe Kanunları

7. 2006-2009 Yılları İçin Bir Saatlik Ortalama Ek Ders Ücretleri

Görev unvanlarına göre öğretim elemanlarının girdiği ek ders saatleri bilinmediği için, bu çalışmada ortalama ek ders ücret göstergelerinin hesaplanmasında (her üniversite ve yıl için ayrı ayrı):

$$\text{Öğretim Ortalama Ek Ders Ücret Göstergesi} = \frac{(\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Prof. Say.} * 300) + (\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Doç. Say.} * 250) + (\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Yrd. Doç. Say.} * 200) + (\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Öğr. Gör. ve Okt. Say.} * 160)}{(\dots \text{Yılı} \dots \text{Üniversitesi Toplam Öğretim Elemanı Sayısı})}$$

$$\text{Ortalama Ek Ders Ücret Göstergesi} = \frac{(\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Prof. Say.} * 960) + (\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Doç. Say.} * 800) + (\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Yrd. Doç. Say.} * 640) + (\dots \text{Yılı} \dots \text{Ünv. Öğr. Gör. ve Okt. Say.} * 512)}{(\dots \text{Yılı} \dots \text{Üniversitesi Toplam Öğretim Elemanı Sayısı})}$$

formülleri kullanılmıştır.

Ayrıca dönemler itibarıyla kaç saat ek ders ödemesi yapıldığı da bilinmediği için, yılın birinci ve ikinci altı aylık dönem katsayılarının aritmetik ortalamaları yıllara göre sırasıyla; 0,04319, 0,04672, 0,049814 ve 0,0547125 maaş katsayısı olarak kullanılmıştır.

Üniversitelerin görev unvanlarına göre sahip olduğu kadrolu öğretim elemanı sayıları ile bu sayılara göre hesaplanan ortalama ek ders ücret göstergeleri ve ek ders ücretleri çizelge 3 ile çizelge 6 aralığında gösterilmiştir.

8. 2006-2009 Yılları İçin Maaş Karşılığı Ders Yükleri

Rektör, dekan, enstitü müdürleri ve yüksekokul müdürleri için maaş karşılığı haftalık ders yükü zorunluluğu aranmaz. Bunların yardımcıları ile bölüm başkanları için maaş karşılığı haftalık ders yükü ise öğretim üyeleri için 5 saat, öğretim görevlileri ve okutmanlar için 6 saattir (Resmî Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/36-g). Bu kanun maddesinde belirtilen idari görevler için ders yükü hesaplamasında, tüm idari görevlerin öğretim üyesi görev unvanına sahip kişilerce yapıldığı varsayılarak;

$$\begin{aligned} & \left(\dots \text{Yılı Rektörlük, Dekanlık, Müdürlük ve} \right) = (1*10) + (3*5) + \left(\dots \text{Yılı} \dots \text{Üniversite si Fakülte,} \right) + \left(\dots \text{Yılı} \dots \text{Üniversite si Fakülte,} \right) \\ & \left(\text{Yardımcıları İçin Ders Yükü} \right) \left(\text{Yüksekokul, MYO, Enstitü Say. *10} \right) \left(\text{Yüksekokul, MYO, Enstitü Say. *2*5} \right) \\ & \left(\dots \text{Yılı Bölüm Başkanlıkları} \right) = (\dots \text{Yılı} \dots \text{Üniversite si Bölüm Sayısı * 5}) \\ & \left(\text{İçin Ders Yükü} \right) \end{aligned}$$

formülleri kullanılmıştır. 2006-2009 yıllarına ait (idari görev alan öğretim üyelerinin maaş karşılığı ders yükleri de dikkate alınarak hesaplanan) maaş karşılığı ders yükleri çizelge 7'de gösterilmiştir.

9. 2006-2009 Yılları İçin Asgari³ Ders Yükleri

2004 yılından itibaren uygulanan analitik bütçe sisteminde üniversitelerin ek dersler için yapmış oldukları giderler; normal örgün öğretim, 2. örgün öğretim ve tezsiz yüksek lisans için ayrı ayrı olmak üzere "01.1.5-Ek çalışma karşılıkları" gider kodunda bütçelenmektedir.

Üniversitelerin 2006-2009 yıllarına ait;

- Ek ders giderleri,
- Ek ders giderleri ve bir saatlik ortalama ek ders ücretlerine göre hesaplanan ek ders karşılığı haftalık⁴ asgari ders yükleri
- Maaş karşılığı ders yükleri
- Toplam haftalık asgari ders yükleri
- Kadrolu öğretim elemanı başına düşen haftalık ders yükleri çizelge 8 ile çizelge 11 aralığında gösterilmiştir.

10. Sonuçlar

2006 yılı öncesinde kurulmuş 53 devlet üniversitesi için; kadrolu öğretim elemanı başına düşen haftalık asgari ders yükü ortalaması yıllar itibarıyla sırasıyla 32,8 saat, 31,9 saat, 31,6 saat ve 32,6 saat, dört yılın ortalaması ise 32,2 saat olmuştur (çizelge 12). Memurların genel olarak haftalık 40 saatlik çalışma saatinin (Resmî Gazete, 23.7.1965, Sayı:12056, m.657/99) olduğu göz önüne alınırsa, öğretim elemanları haftalık çalışma

² Üniversitelerde 1 adet rektörlük, 3 adet rektör yardımcılığı (Resmi Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/114), her bir fakülte/enstitü/yüksekokul ve meslek yüksekokulu için 1 adet dekanlık/müdürlük, 2 adet dekan/müdür yardımcılığı görevleri bulunmaktadır (Resmi Gazete, 4.11.1981, Sayı:17506, m.2547/16-19-20).

³ a) Bir öğretim elemanına en çok 30 saate kadar (20 saati normal örgün öğretim, 10 saati ikinci örgün öğretim için olmak üzere) ek ders ücreti ödenir.

b) Haftalık ders yükünün tamamlanmasında ve ek ders ücretinin hesabında, teorik dersler dışındaki faaliyetlerin haftalık en fazla 10 saatlik kısmı dikkate alınır, 10 saati aşan kısım için ek ders ücreti ödenmez.

c) Lisansüstü eğitim tez danışmanlıklarından kazanabileceği azami ders yükü 10 saat/haftayı geçemez (YÖK Genel Kurul Toplantısı, 16.9.2005, m.3) hükümleri gereğince hesaplanan ders yüklerinin asgari olduğu söylenebilir. Çünkü çalışmada hesaplanan ek ders karşılığı ders yükleri, sadece ücret ödemesine konu edilebilen dersler için bulunan ders yüklerini ifade etmektedir.

⁴ Bir eğitim-öğretim yılında en az 140 işgünü (28 hafta) ders yapılmaktadır.

saatlerinin yaklaşık % 81'ini eğitim-öğretim faaliyetine ayırmak zorunda kalmaktadır. Derse hazırlık, ödev değerlendirmesi, öğrenci ile iletişim vb. eğitim-öğretim için ayrılması gereken diğer zamanlar da göz önüne alınırsa bu oranın daha da yüksek olduğu söylenebilir.

Kadrolu öğretim elemanı başına düşen haftalık ders yükleri; 2006 yılı için 17,1 ile 58,7 saat, 2007 yılı için 16,8 ile 50,7 saat, 2008 yılı için 18,5 ile 50,1 saat, 2009 yılı için de 17,6 ile 51,9 saat arasında değişmektedir. Standart sapmalar ise; 8,83 saat, 7,75 saat, 7,38 saat ve 7,59 saat olarak gerçekleşmiştir. Üniversiteler arasındaki haftalık ders yükleri arasında bu kadar büyük farkların olması; üniversitelere öğretim elemanı kadroları verilirken ve yeni bölümler açılırken sağlıklı bir planlamanın yapılmadığını göstermektedir. Standart sapmaların da çok yüksek olması (ortalama ders yüklerinin % 24'ünden fazla) bu yargıyı güçlendirmektedir.

Haftalık ders yükleri çok fazla (50 saatin dahi üzerinde) olan üniversitelerde *kadro şartı aranmaksızın ders saati ücreti veya sözleşmeli olarak istihdam edilen öğretim görevlisi sayısının*⁵ çok fazla olduğu söylenebilir.

Üniversitelerin bir önceki yıla göre haftalık ders yüklerindeki değişim oranı % 30'lara kadar çıkmaktadır. Bu kadar yüksek oranlardaki değişimin nedenlerinin; öğretim elemanı sayısında artış olması, yeni bölümler açılarak eğitim-öğretime başlanması, bazı akademik birimlerin yeni kurulan üniversitelere devredilmesi olduğu söylenebilir. Örneğin Abant İzzet Baysal Üniversitesinde; 2006 yılından 2007 yılına öğretim elemanı sayısı artış oranı % 9,2 olmuş, 2006 yılının son çeyreğinde bazı akademik birimleri⁶ bu üniversiteden ayrılarak Düzce Üniversitesi kurulmuştur.

Dört yıllık ortalama ders yüklerinde; İstanbul, Ankara ve İzmir illerindeki 14 üniversitenin ortalaması 26,3 saatken, diğer illerdeki 39 üniversitenin ortalaması 34,4 saattir. Ayrıca haftalık ders yükü en az olan ilk 6 üniversite İstanbul ve İzmir illerindedir (çizelge 12).

11. Öneriler

Bu çalışmada; öğretim elemanı başına 32 saatin üzerinde ders düştüğü ve öğretim elemanlarının zamanlarının % 81'den fazlasını eğitim-öğretim faaliyetinin sadece fiilen derse girme kısmına ayırmak zorunda kaldığı sayısal olarak ortaya konmuştur. Öğretim elemanı ders yüklerinin fazlalığı, üniversiteleri diğer eğitim kurumlarından ayıran; bilimsel araştırma, yayın, proje vb. işlemlere gereken zamanın ayrılamamasına neden olmaktadır.

⁵ Verilerine ulaşamadığı için çalışmada kullanılmamıştır.

⁶ Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı iken adı ve bağlantısı değiştirilerek; Orman Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Meslek Yüksekokulu, Akçakoca Meslek Yüksekokulu Düzce Üniversitesi Rektörlüğüne bağlanmıştır (Resmî Gazete, 17.03.2006, Sayı:26111, m.5467/1).

Öğretim elemanlarının, bilgilerini yenilemek, araştırma ve yayın yapmak için yüklendiğı ders saati sayısının 8'i geçmemesi gerekir (Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi, 2007: 97). Öğretim elemanlarının ders yükü baskısı altında zamanını diğerk etkinliklere ayıramamasını; üniversitelerin ana işlevlerinden, öğretim elemanlarının da bilim insanı niteliğinden uzaklaşmasına neden olacağı, ders yükü fazlalığının sarmal etkisinin üniversiteyi de öğretim elemanını da olduğundan geriye götüreceğı söylenebilir. Öğretim elemanlarının eğitim-öğretim dışındaki etkinliklere de gerekli zamanı ayrılabilmeleri için üniversitelere daha fazla öğretim elemanı kadrosu verilmesi gerektiğı ortadadır. Ayrıca haftalık ders yüklerinin üniversiteler arasında 18,5 ile 50 saat (2009 yılı) aralığında değışmesi, kadro dağıtımında yıllık üretilen ders saatlerinin de dikkate alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Ders yüklerinin kısa vadede ideal saatlere düşürülmesi kolay değıldir. Bu konuda çalışmalara bir an önce başlanmalıdır. Öğretim elemanı başına 30 saat ders yüküne göre üniversitelerin öğretim elemanı eksikliği/fazlalığı⁷ çizelge 12'de gösterilmiştir.

Çizelge 12 genel olarak öğretim elemanı eksikliğini/fazlalığını ortaya koymakla birlikte, gerçek öğretim elemanı ihtiyaçlarının belirlenmesi; bölüm/program bazında yapılmalı ve "(öğretim görevlisi+okutman)/öğretim üyesi" oranları da dikkate alınmalıdır. Bu tür detaylandırmayla yapılacak olan bir çalışmanın öğretim elemanı eksikliği/fazlalığı sonuçlarının değışmesine etki edeceği gerçeğı unutulmamalıdır.

Tabi ki öğretim elemanı ihtiyacını karşılayabilmek için lisansüstü eğitime de bölümlerin ihtiyaçlarına göre ağırlık verilmesi gerektiğı de açıktır.

⁷ 2009 yılında üretilen toplam ders saatleri ve öğretim elemanı sayılarına göre hesaplanmıştır.

Çizelge 3. 2006 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Sayıları-Ortalama Ek Ders Ücret Göstergeleri ve Ücretleri

Üniversitenin Adı	Kadrolu Öğretim Elemanı Sayısı				Ortalama Ek Ders Ücret Göstergesi		Bir Saatlik Ortalama Ek Ders Ücreti (TL)	
	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör. ve Okt.	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans
1 Abant İzzet Baysal	35	11	148	166	192,8	617,0	8,33	26,65
2 Adnan Menderes	56	38	170	202	198,8	636,0	8,58	27,47
3 Afyon Kocatepe	22	34	187	240	188,2	602,2	8,13	26,01
4 Akdeniz	108	30	183	365	196,6	629,3	8,49	27,18
5 Anadolu	147	100	353	486	200,2	640,8	8,65	27,67
6 Ankara	653	205	243	466	236,3	756,2	10,21	32,66
7 Atatürk	189	157	483	275	214,3	685,7	9,25	29,61
8 Balıkesir	35	34	208	212	193,3	618,5	8,35	26,71
9 Boğaziçi	170	85	108	225	220,8	706,7	9,54	30,52
10 Celal Bayar	42	30	151	261	190,2	608,7	8,22	26,29
11 Cumhuriyet	49	43	155	234	195,2	624,6	8,43	26,98
12 Çanakkale Onsekiz Mart	51	31	150	210	196,0	627,3	8,47	27,09
13 Çukurova	235	79	214	348	215,4	689,4	9,31	29,78
14 Dicle	60	32	171	202	199,0	636,7	8,59	27,50
15 Dokuz Eylül	292	116	411	486	211,9	678,2	9,15	29,29
16 Dumlupınar	27	16	212	260	186,6	597,1	8,06	25,79
17 Ege	400	151	343	484	220,5	705,5	9,52	30,47
18 Erciyes	110	57	174	297	203,1	649,9	8,77	28,07
19 Eskişehir Osmangazi	65	34	173	81	214,1	685,0	9,24	29,58
20 Fırat	135	77	262	207	213,3	682,6	9,21	29,48
21 Galatasaray	40	23	54	37	223,8	716,3	9,67	30,94
22 Gazi	457	177	520	517	220,3	704,9	9,51	30,44
23 Gaziantep	33	17	111	272	184,5	590,3	7,97	25,49
24 Gaziosmanpaşa	28	28	132	210	189,4	606,2	8,18	26,18
25 Gebze Yüksek Teknoloji Ens.	28	35	71	27	221,6	709,0	9,57	30,62
26 Hacettepe	387	211	213	495	222,5	712,2	9,61	30,76
27 Harran	31	32	158	184	193,4	619,0	8,35	26,73
28 İnönü	46	39	155	158	200,6	641,8	8,66	27,72
29 İstanbul Teknik	385	177	292	244	234,2	749,6	10,12	32,37
30 İstanbul	501	241	510	201	237,2	759,2	10,25	32,79
31 İzmir Yüksek Teknoloji Ens.	25	24	76	65	205,8	658,5	8,89	28,44
32 Kafkas	21	44	101	136	196,2	627,9	8,47	27,12
33 Kahramanmaraş Sütçü İmam	31	28	121	269	186,1	595,4	8,04	25,71
34 Karadeniz Teknik	142	68	202	368	203,7	651,8	8,80	28,15
35 Kırıkkale	31	32	117	122	199,4	638,1	8,61	27,56
36 Kocaeli	77	41	211	405	191,2	611,9	8,26	26,43
37 Marmara	364	128	308	211	234,0	748,8	10,11	32,34
38 Mersin	48	49	166	284	192,5	616,0	8,31	26,60
39 Mimar Sinan Güzel Sanatlar	84	41	146	75	221,5	708,9	9,57	30,62
40 Muğla	50	31	182	290	190,9	610,8	8,24	26,38
41 Mustafa Kemal	32	40	163	147	198,2	634,3	8,56	27,40
42 Niğde	18	20	141	191	186,9	598,1	8,07	25,83
43 Ondokuz Mayıs	106	83	251	219	209,1	669,1	9,03	28,90
44 Orta Doğu Teknik	382	127	218	385	226,2	723,9	9,77	31,26
45 Pamukkale	48	26	227	230	194,2	621,3	8,39	26,83
46 Sakarya	88	70	317	288	201,0	643,3	8,68	27,78
47 Selçuk	209	104	359	345	212,1	678,7	9,16	29,31
48 Süleyman Demirel	87	59	279	328	198,0	633,8	8,55	27,37
49 Trakya	29	18	172	281	185,1	592,4	8,00	25,59
50 Uludağ	210	112	172	491	207,1	662,6	8,94	28,62
51 Yıldız Teknik	173	86	277	322	210,2	672,5	9,08	29,05
52 Yüzüncü Yıl	61	25	207	220	197,2	631,0	8,52	27,25
53 Zonguldak Karaelmas	38	24	163	171	195,4	625,1	8,44	27,00

Öğretim Elemanı Sayıları İçin Kaynak: ÖSYM, 2006-2007 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri, 2007:231-324.

Kenan Oğuzhan Oruç, Ertan Çekin, Ali Erten Tenderis
Türkiye'deki Devlet Üniversitelerinde Öğretim Elemanlarının Ders Yükü
Course Load of Teaching Staff in Public Universities in Turkey

Çizelge 4. 2007 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Sayıları-Ortalama Ek Ders Ücret Göstergeleri ve Ücretleri

Üniversitenin Adı	Kadrolu Öğretim Elemanı Sayısı				Ortalama Ek Ders Ücret Göstergesi		Bir Saatlik Ortalama Ek Ders Ücreti (TL)	
	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör. ve Okt.	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans
1 Abant İzzet Baysal	31	20	181	161	194,0	620,9	9,07	29,01
2 Adnan Menderes	51	50	181	211	198,3	634,5	9,26	29,65
3 Afyon Kocatepe	27	37	218	266	188,9	604,4	8,82	28,24
4 Akdeniz	103	52	214	392	196,3	628,3	9,17	29,35
5 Anadolu	142	102	344	440	201,7	645,3	9,42	30,15
6 Ankara	637	238	227	420	238,6	763,6	11,15	35,68
7 Atatürk	195	166	517	240	216,3	692,1	10,10	32,33
8 Balıkesir	37	37	218	215	194,0	620,7	9,06	29,00
9 Boğaziçi	176	75	163	208	220,9	707,0	10,32	33,03
10 Celal Bayar	49	30	183	247	193,2	618,1	9,02	28,88
11 Cumhuriyet	48	42	154	271	192,3	615,5	8,99	28,76
12 Çanakkale Onsekiz Mart	68	48	251	299	195,9	626,7	9,15	29,28
13 Çukurova	223	83	219	314	216,6	693,0	10,12	32,38
14 Dicle	60	41	207	184	201,4	644,5	9,41	30,11
15 Dokuz Eylül	285	117	401	487	211,5	676,9	9,88	31,62
16 Dumlupınar	23	15	197	227	186,9	598,2	8,73	27,95
17 Ege	423	153	361	497	221,0	707,1	10,32	33,04
18 Erciyes	110	55	167	255	206,0	659,4	9,63	30,80
19 Eskişehir Osmangazi	76	34	180	71	217,9	697,3	10,18	32,58
20 Fırat	145	91	288	162	218,3	698,6	10,20	32,64
21 Galatasaray	41	22	61	40	222,0	710,2	10,37	33,18
22 Gazi	497	200	645	463	222,8	713,0	10,41	33,31
23 Gaziantep	34	20	97	241	186,6	597,2	8,72	27,90
24 Gaziosmanpaşa	30	40	122	202	192,2	615,0	8,98	28,73
25 Gebze Yüksek Teknoloji Ens.	32	36	88	28	221,1	707,5	10,33	33,05
26 Hacettepe	398	226	223	533	221,6	709,1	10,35	33,13
27 Harran	30	33	158	179	193,7	619,9	9,05	28,96
28 İnönü	44	44	152	166	199,9	639,7	9,34	29,89
29 İstanbul Teknik	408	181	305	268	233,7	747,8	10,92	34,94
30 İstanbul	522	275	594	297	232,0	742,5	10,84	34,69
31 İzmir Yüksek Teknoloji Ens.	28	28	76	62	208,9	668,4	9,76	31,23
32 Kafkas	23	39	85	131	196,4	628,6	9,18	29,37
33 Kahramanmaraş Sütçü İmam	29	28	130	244	187,3	599,5	8,75	28,01
34 Karadeniz Teknik	150	86	256	347	206,5	660,7	9,65	30,87
35 Kırıkkale	35	31	135	126	200,0	640,1	9,35	29,91
36 Kocaeli	99	82	397	482	195,0	624,1	9,11	29,16
37 Marmara	388	154	497	430	219,9	703,8	10,28	32,88
38 Mersin	55	54	199	379	189,9	607,6	8,87	28,39
39 Mimar Sinan Güzel Sanatlar	75	40	156	74	219,0	700,7	10,23	32,73
40 Muğla	48	36	184	308	190,1	608,2	8,88	28,42
41 Mustafa Kemal	34	39	187	152	198,2	634,3	9,26	29,64
42 Niğde	23	23	152	188	189,5	606,3	8,85	28,32
43 Ondokuz Mayıs	103	81	258	180	211,5	676,8	9,88	31,62
44 Orta Doğu Teknik	368	127	233	394	224,4	718,1	10,48	33,55
45 Pamukkale	51	40	234	238	195,7	626,2	9,14	29,26
46 Sakarya	105	75	367	289	203,2	650,3	9,49	30,38
47 Selçuk	227	116	489	441	208,5	667,3	9,74	31,18
48 Süleyman Demirel	93	79	329	304	201,4	644,3	9,41	30,10
49 Trakya	37	26	195	241	190,7	610,2	8,91	28,51
50 Uludağ	229	113	162	560	205,8	658,5	9,61	30,76
51 Yıldız Teknik	187	81	314	317	211,2	675,8	9,87	31,58
52 Yüzüncü Yıl	71	63	256	182	205,2	656,6	9,59	30,68
53 Zonguldak Karaelmas	34	20	136	209	190,1	608,2	8,88	28,42

Öğretim Elemanı Sayıları İçin Kaynak: ÖSYM, 2007-2008 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri, 2008:235-344

Çizelge 5. 2008 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Sayıları-Ortalama Ek Ders Ücret Göstergeleri ve Ücretleri

	Üniversitenin Adı	Kadrolu Öğretim Elemanı Sayısı				Ortalama Ek Ders Ücret Göstergesi		Bir Saatlik Ortalama Ek Ders Ücreti (TL)	
		Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör. ve Okt.	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans
1	Abant İzzet Baysal	39	30	205	175	196,4	628,6	9,79	31,31
2	Adnan Menderes	50	62	194	239	197,3	631,4	9,83	31,45
3	Afyon Kocatepe	26	35	218	298	186,9	598,0	9,31	29,79
4	Akdeniz	105	67	235	416	196,6	629,2	9,79	31,34
5	Anadolu	137	106	356	453	200,8	642,7	10,00	32,01
6	Ankara	633	232	234	400	239,3	765,7	11,92	38,14
7	Atatürk	200	201	458	242	218,5	699,2	10,88	34,83
8	Balıkesir	38	44	220	228	194,1	621,2	9,67	30,94
9	Boğaziçi	180	75	168	210	221,1	707,5	11,01	35,24
10	Celal Bayar	47	31	186	249	192,8	616,9	9,60	30,73
11	Cumhuriyet	49	80	147	297	194,8	623,4	9,70	31,05
12	Çanakkale Onsekiz Mart	68	59	261	295	197,0	630,4	9,81	31,40
13	Çukurova	216	83	224	307	216,2	691,9	10,77	34,47
14	Dicle	58	42	206	175	201,9	646,0	10,06	32,18
15	Dokuz Eylül	289	143	363	496	212,6	680,2	10,59	33,88
16	Dumlupınar	28	24	222	243	188,9	604,6	9,41	30,12
17	Ege	418	175	380	475	221,8	709,7	11,05	35,35
18	Erciyes	112	65	148	253	207,5	664,0	10,34	33,08
19	Eskişehir Osmangazi	81	50	216	71	218,6	699,4	10,89	34,84
20	Fırat	140	87	294	158	217,7	696,7	10,85	34,71
21	Galatasaray	39	28	58	43	221,3	708,2	11,02	35,28
22	Gazi	488	222	633	397	225,3	721,0	11,22	35,91
23	Gaziantep	34	20	97	243	186,5	596,8	9,29	29,73
24	Gaziosmanpaşa	32	53	129	231	192,4	615,6	9,58	30,67
25	Gebze Yüksek Teknoloji Ens.	32	36	88	28	221,1	707,5	11,01	35,24
26	Hacettepe	389	231	204	488	223,6	715,4	11,14	35,64
27	Harran	36	57	193	168	199,4	638,1	9,93	31,79
28	İnönü	59	48	147	168	203,7	652,0	10,15	32,48
29	İstanbul Teknik	391	185	340	284	230,8	738,6	11,50	36,79
30	İstanbul	545	268	614	295	232,6	744,3	11,59	37,07
31	İzmir Yüksek Teknoloji Ens.	30	33	75	59	211,6	677,2	10,54	33,73
32	Kafkas	23	38	85	103	200,3	641,0	9,98	31,93
33	Kahramanmaraş Sütçü İmam	32	39	120	247	189,2	605,4	9,42	30,16
34	Karadeniz Teknik	160	88	253	327	208,8	668,3	10,40	33,29
35	Kırıkkale	31	43	149	130	200,1	640,5	9,97	31,90
36	Kocaeli	94	81	392	484	194,4	622,0	9,68	30,98
37	Marmara	386	149	493	426	220,0	703,8	10,96	35,06
38	Mersin	54	60	200	364	190,9	610,9	9,51	30,43
39	Mimar Sinan Güzel Sanatlar	78	36	160	74	219,1	701,1	10,91	34,92
40	Muğla	50	35	184	307	190,4	609,3	9,48	30,35
41	Mustafa Kemal	35	39	187	150	198,7	635,7	9,90	31,67
42	Niğde	22	22	161	190	189,1	605,2	9,42	30,15
43	Ondokuz Mayıs	116	78	258	165	214,4	686,2	10,68	34,18
44	Orta Doğu Teknik	377	123	223	401	224,7	719,2	11,20	35,82
45	Pamukkale	52	39	242	238	195,8	626,7	9,76	31,22
46	Sakarya	110	87	399	287	204,4	654,0	10,18	32,58
47	Selçuk	255	124	529	588	205,5	657,5	10,24	32,75
48	Süleyman Demirel	95	95	340	366	199,6	638,6	9,94	31,81
49	Trakya	39	28	202	239	191,6	613,2	9,55	30,54
50	Uludağ	231	142	163	542	207,9	665,3	10,36	33,14
51	Yıldız Teknik	180	81	312	314	210,7	674,2	10,50	33,59
52	Yüzüncü Yıl	69	64	240	168	206,2	660,0	10,27	32,88
53	Zonguldak Karaelmas	24	17	114	209	186,0	595,1	9,26	29,64

Öğretim Elemanı Sayıları İçin Kaynak: ÖSYM, 2008-2009 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri, 2009:261-363.

Kenan Oğuzhan Oruç, Ertan Çekin, Ali Erten Tenderis
Türkiye'deki Devlet Üniversitelerinde Öğretim Elemanlarının Ders Yükü
Course Load of Teaching Staff in Public Universities in Turkey

Çizelge 6. 2009 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Sayıları-Ortalama Ek Ders Ücret Göstergeleri ve Ücretleri

Üniversitenin Adı	Kadrolu Öğretim Elemanı Sayısı				Ortalama Ek Ders Ücret Göstergesi		Bir Saatlik Ortalama Ek Ders Ücreti (TL)	
	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör. ve Okt.	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	2. Öğr. ve Tezsiz Yüksek Lisans
1 Abant İzzet Baysal	37	33	223	178	196,2	628,0	10,74	34,36
2 Adnan Menderes	56	76	209	263	198,1	634,1	10,84	34,69
3 Afyon Kocatepe	32	61	190	303	190,0	607,9	10,39	33,26
4 Akdeniz	111	85	272	445	197,3	631,4	10,80	34,55
5 Anadolu	149	120	367	465	202,1	646,7	11,06	35,38
6 Ankara	685	233	246	415	240,2	768,8	13,14	42,06
7 Atatürk	222	204	476	225	220,8	706,4	12,08	38,65
8 Balıkesir	42	59	217	228	196,4	628,5	10,75	34,38
9 Boğaziçi	179	79	172	208	221,2	707,9	12,10	38,73
10 Celal Bayar	48	28	183	246	192,8	616,9	10,55	33,75
11 Cumhuriyet	74	62	204	306	197,3	631,4	10,80	34,54
12 Çanakkale Onsekiz Mart	72	68	283	297	198,2	634,3	10,85	34,70
13 Çukurova	212	84	224	307	215,9	690,8	11,81	37,79
14 Dicle	69	57	233	174	205,2	656,8	11,23	35,93
15 Dokuz Eylül	316	153	423	519	213,1	681,9	11,66	37,31
16 Dumlupınar	30	23	206	243	188,9	604,5	10,34	33,07
17 Ege	426	185	421	456	222,6	712,3	12,18	38,97
18 Erciyes	111	63	154	255	206,9	662,2	11,32	36,23
19 Eskişehir Osmangazi	84	59	231	84	217,4	695,8	11,90	38,07
20 Fırat	156	116	278	163	220,9	706,8	12,08	38,67
21 Galatasaray	43	28	54	44	223,3	714,6	12,22	39,10
22 Gazi	485	248	740	432	222,9	713,3	12,20	39,02
23 Gaziantep	34	21	100	243	186,8	597,6	10,22	32,70
24 Gaziosmanpaşa	34	50	142	243	191,9	613,9	10,50	33,59
25 Gebze Yüksek Teknoloji Ens.	37	51	71	39	223,7	715,8	12,24	39,16
26 Hacettepe	438	206	217	534	223,5	715,1	12,23	39,13
27 Harran	42	54	189	168	200,4	641,3	10,96	35,09
28 İnönü	68	78	193	178	206,9	662,2	11,32	36,23
29 İstanbul Teknik	416	201	371	321	229,6	734,9	12,56	40,21
30 İstanbul	546	260	703	296	230,9	738,9	12,63	40,42
31 İzmir Yüksek Teknoloji Ens.	35	37	75	58	214,8	687,3	11,75	37,60
32 Kafkas	23	38	85	103	200,3	641,0	10,96	35,07
33 Kahramanmaraş Sütçü İmam	33	44	128	252	190,0	607,9	10,39	33,26
34 Karadeniz Teknik	169	95	280	323	210,1	672,2	11,49	36,78
35 Kırıkkale	34	45	165	132	201,0	643,1	11,00	35,19
36 Kocaeli	103	104	360	493	196,0	627,3	10,72	34,32
37 Marmara	349	146	485	415	218,4	698,7	11,95	38,23
38 Mersin	61	60	222	385	191,3	612,3	10,47	33,50
39 Mimar Sinan Güzel Sanatlar	78	40	169	72	219,3	701,7	12,00	38,39
40 Muğla	50	47	191	341	190,0	608,0	10,40	33,27
41 Mustafa Kemal	43	47	213	179	198,9	636,6	10,88	34,83
42 Niğde	20	21	157	189	188,3	602,7	10,30	32,98
43 Ondokuz Mayıs	121	84	261	170	214,9	687,8	11,76	37,63
44 Orta Doğu Teknik	379	131	244	414	223,9	716,4	12,25	39,20
45 Pamukkale	51	39	240	235	195,8	626,7	10,71	34,29
46 Sakarya	120	112	438	299	205,8	658,6	11,26	36,04
47 Selçuk	268	159	524	600	206,9	662,2	11,32	36,23
48 Süleyman Demirel	98	125	345	394	200,3	641,0	10,96	35,07
49 Trakya	38	35	214	240	192,3	615,4	10,52	33,67
50 Uludağ	242	138	190	530	209,0	668,8	11,43	36,59
51 Yıldız Teknik	191	90	324	323	211,5	676,8	11,57	37,03
52 Yüzüncü Yıl	89	69	219	197	207,8	664,9	11,37	36,38
53 Zonguldak Karaelmas	24	24	121	218	186,8	597,7	10,22	32,70

Öğretim Elemanı Sayıları İçin Kaynak: ÖSYM, 2009-2010 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri, 2010:277-386.

Çizelge 7. Maaş Karşılığı Ders Yükleri

Üniversite	Fakülte, Yüksekokul, Enstitü ve MYO Sayıları	Bölüm Sayıları				Maaş Karşılığı Ders Yükü																						
						İdari Görevler Dikkate Alınmadan								İdari Görevliler İçin											TOPLAM			
														Rektörlük, Dekanlık, Müdürlük ve Yardımcılıklar				Bölüm Başkanlıkları										
2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009					
1	Abant İzzet Baysal	13	13	13	13	39	39	43	43	3.932	4.252	4.840	5.066	285	285	285	285	195	195	215	215	3.452	3.772	4.340	4.566			
2	Adnan Menderes	22	22	23	23	36	37	37	46	5.064	5.352	5.928	6.566	465	465	485	485	180	185	185	230	4.419	4.702	5.258	5.851			
3	Afyon Kocatepe	20	23	24	27	42	44	55	63	5.310	6.012	6.366	6.466	425	485	505	565	210	220	275	315	4.675	5.307	5.586	5.586			
4	Akdeniz	24	25	27	28	33	36	37	57	7.590	8.394	9.062	10.020	505	525	565	585	165	180	185	285	6.920	7.689	8.312	9.150			
5	Anadolu	20	18	20	21	52	54	54	56	11.832	11.160	11.426	11.940	425	385	425	445	260	270	270	280	11.147	10.505	10.731	11.215			
6	Ankara	26	23	24	24	76	73	78	95	16.602	16.060	16.060	15.790	16.620	545	485	505	505	380	365	390	475	15.677	15.210	14.895	15.640		
7	Atatürk	28	27	25	24	87	84	84	117	11.590	11.660	11.494	11.720	585	565	525	505	435	420	420	585	10.570	10.675	10.549	10.630			
8	Balıkesir	20	22	26	26	53	56	63	64	5.314	5.500	5.756	5.916	425	465	545	545	265	280	315	320	4.624	4.755	4.896	5.051			
9	Boğaziçi	12	11	11	11	32	32	32	32	6.330	6.636	6.750	6.796	265	245	245	245	160	160	160	160	5.905	6.231	6.345	6.391			
10	Celal Bayar	25	25	25	25	38	37	39	39	5.362	5.584	5.628	5.542	525	525	525	525	190	185	195	195	4.647	4.874	4.908	4.822			
11	Cumhuriyet	21	21	21	21	51	55	57	71	5.278	5.692	6.324	7.072	445	445	445	445	255	275	285	355	4.578	4.972	5.594	6.272			
12	Çanakkale Onsekiz Mart	23	23	23	23	56	58	61	68	4.840	7.258	7.420	7.794	485	485	485	485	280	290	305	340	4.075	6.483	6.630	6.969			
13	Çukurova	21	19	20	21	62	61	65	80	9.456	9.018	8.914	8.884	445	405	425	445	310	305	325	400	8.701	8.308	8.164	8.039			
14	Dicle	27	19	18	18	56	40	45	57	5.054	5.288	5.160	5.678	565	405	385	385	280	200	225	285	4.209	4.683	4.550	5.008			
15	Dokuz Eylül	21	21	21	21	72	72	78	79	14.022	13.874	13.902	15.148	445	445	445	445	360	360	390	395	13.217	13.069	13.067	14.308			
16	Dumlupınar	23	18	18	20	52	46	50	53	5.670	5.074	5.656	5.506	485	385	385	425	260	230	250	265	4.925	4.459	5.021	4.816			
17	Ege	23	23	23	23	63	58	57	71	14.748	15.334	15.430	15.792	485	485	485	485	315	290	285	355	13.948	14.559	14.660	14.952			
18	Erciyes	28	23	24	24	67	61	67	85	6.974	6.380	6.286	6.340	585	485	505	505	335	305	335	425	6.054	5.590	5.446	5.410			
19	Eskişehir Osmangazi	11	13	14	14	46	47	48	54	3.692	3.752	4.322	4.748	245	285	305	305	230	235	240	270	3.217	3.232	3.777	4.173			
20	Firat	21	19	18	18	55	54	63	75	7.224	7.184	7.106	7.456	445	405	385	385	275	270	315	375	6.504	6.509	6.406	6.696			
21	Galatasaray	8	8	8	8	12	12	12	12	1.614	1.720	1.766	1.778	185	185	185	185	60	60	60	60	1.369	1.475	1.521	1.533			
22	Gazi	23	23	24	24	122	121	123	125	17.744	18.976	18.194	19.914	485	485	505	505	610	605	615	625	16.649	17.886	17.074	18.784			
23	Gaziantep	17	13	14	16	29	25	29	33	4.874	4.402	4.426	4.466	365	285	305	345	145	125	145	165	4.364	3.992	3.976	3.956			
24	Gaziosmanpaşa	17	18	19	21	24	23	28	41	4.400	4.344	4.912	5.176	365	385	405	445	120	115	140	205	3.915	3.844	4.367	4.526			
25	Gebze Yüksek Teknoloji Ens.	4	4	6	6	5	5	7	7	1.664	1.896	1.896	2.058	105	105	145	145	25	25	35	35	1.534	1.766	1.716	1.878			
26	Hacettepe	22	22	20	19	60	62	62	62	14.050	14.866	14.096	15.018	465	465	425	405	300	310	310	310	13.285	14.091	13.361	14.303			
27	Harran	20	20	21	21	19	18	31	40	4.418	4.358	4.876	4.866	425	425	445	445	95	90	155	200	3.898	3.843	4.276	4.221			
28	İnönü	18	18	18	19	43	42	42	48	4.296	4.392	4.556	5.526	385	385	385	405	215	210	210	240	3.696	3.797	3.961	4.881			
29	İstanbul Teknik	18	18	18	18	50	52	52	52	11.468	12.156	12.568	13.732	385	385	385	385	250	260	260	260	10.833	11.511	11.923	13.087			
30	İstanbul	30	29	30	29	87	87	88	98	14.932	17.474	17.810	18.642	625	605	625	605	435	435	440	490	13.872	16.434	16.745	17.547			
31	İzmir Yüksek Teknoloji Ens.	4	4	4	4	9	9	9	9	2.030	2.064	2.088	2.166	105	105	105	105	45	45	45	45	1.880	1.914	1.938	2.016			
32	Kafkas	17	15	13	13	35	29	33	34	3.292	3.042	2.696	2.696	365	325	285	285	175	145	165	170	2.752	2.572	2.246	2.241			

Cizelge 7. Maaş Karşılığı Ders Yükleri (Devamı)

Üniversite	Fakülte, Yüksekokul, Enstitü ve MYO Sayıları				Bölüm Sayıları ¹				Maaş Karşılığı Ders Yüğü																
									İdari Görevler Dikkate Alınmadan				İdari Görevliler İçin								TOPLAM				
					Rektörlük, Dekanlık, Müdürlük ve Yardımcılıklar								Bölüm Başkanlıkları												
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	
33	Kahramanmaraş Sütçü İmam	19	17	19	19	30	30	34	43	5.028	4.798	4.874	5.074	405	365	405	405	150	150	170	215	4.473	4.283	4.299	4.454
34	Karadeniz Teknik	22	21	20	20	71	70	83	86	8.536	9.084	8.934	9.316	465	445	425	425	355	350	415	430	7.716	8.289	8.094	8.461
35	Kırıkkale	11	12	13	15	34	34	45	51	3.264	3.522	3.790	4.024	245	265	285	325	170	170	225	255	2.849	3.087	3.280	3.444
36	Kocaeli	32	32	34	34	80	81	85	85	8.150	11.564	11.478	11.586	665	665	705	705	400	405	425	425	7.085	10.494	10.348	10.456
37	Marmara	25	25	24	24	90	94	95	107	10.532	15.550	15.392	14.780	525	525	505	505	450	470	475	535	9.557	14.555	14.412	13.740
38	Mersin	26	26	26	28	51	48	50	51	6.038	7.628	7.508	8.050	545	545	545	585	255	240	250	255	5.238	6.843	6.713	7.210
39	Mimar Sinan Güzel Sanatlar	6	6	6	6	10	10	10	11	3.610	3.598	3.628	3.734	145	145	145	145	50	50	50	55	3.415	3.403	3.433	3.534
40	Muğla	20	20	20	19	49	44	44	43	6.110	6.376	6.374	6.972	425	425	425	405	245	220	220	215	5.440	5.731	5.729	6.352
41	Mustafa Kemal	19	19	21	28	27	29	31	50	4.114	4.424	4.410	5.178	405	405	445	585	135	145	155	250	3.574	3.874	3.810	4.343
42	Niğde	12	12	12	12	25	19	31	32	4.082	4.236	4.330	4.248	265	265	265	265	125	95	155	160	3.692	3.876	3.910	3.823
43	Ondokuz Mayıs	26	19	19	19	65	59	64	79	7.028	6.580	6.500	6.700	545	405	405	405	325	295	320	395	6.158	5.880	5.775	5.900
44	Orta Doğu Teknik	12	12	12	13	63	67	74	78	11.890	12.008	12.042	12.508	265	265	265	285	315	335	370	390	11.310	11.408	11.407	11.833
45	Pamukkale	16	16	16	17	60	59	60	70	5.770	6.106	6.186	6.120	345	345	345	365	300	295	300	350	5.125	5.466	5.541	5.405
46	Sakarya	20	20	21	21	81	80	81	91	8.206	8.938	9.404	10.288	425	425	445	445	405	400	405	455	7.376	8.113	8.554	9.388
47	Selçuk	45	40	40	38	118	114	121	130	10.860	13.612	16.136	16.710	925	825	825	785	590	570	605	650	9.345	12.217	14.706	15.275
48	Süleyman Demirel	24	26	28	31	63	68	71	81	8.186	8.658	9.692	10.408	505	545	585	645	315	340	355	405	7.366	7.773	8.752	9.358
49	Trakya	24	17	18	19	36	41	46	62	5.562	5.472	5.558	5.750	505	365	385	405	180	205	230	310	4.877	4.902	4.943	5.035
50	Uludağ	24	26	25	25	57	58	61	68	10.832	11.760	11.864	12.060	505	545	525	525	285	290	305	340	10.042	10.925	11.034	11.195
51	Yıldız Teknik	11	12	12	12	34	35	35	37	9.224	9.624	9.498	9.926	245	265	265	265	170	175	175	185	8.809	9.184	9.058	9.476
52	Yüzüncü Yıl	23	17	18	18	37	34	42	52	5.570	6.084	5.746	6.134	485	365	385	385	185	170	210	260	4.900	5.549	5.151	5.489
53	Zonguldak Karaelmas	20	17	15	15	38	28	25	30	4.302	4.408	4.058	4.306	425	365	325	325	190	140	125	150	3.687	3.903	3.608	3.831

Fakülte, Yüksekokul, Enstitü, MYO ve Bölüm Sayıları İçin Kaynaklar:

- 1) ÖSYM, 2006 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler, <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF1A9547B61DAFFE2AAE3866D3F016E184>, (30.10.2010).
- 2) ÖSYM, 2007 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler, <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF404F9755767D76FF325B5B848D078709>, (30.10.2010).
- 3) ÖSYM, 2008 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler, <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF8F742D0D711251F015270D879BCA1A>, (30.10.2010).
- 4) ÖSYM, 2009 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler, <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFD4AF1EF75F7A7968A8936DAB4A974E8C>, (30.10.2010).

¹ Meslek yüksekokullarında bölümler değil programlar vardır. Program başkanlarının bu idari görevlerinden dolayı maaş karşılığı ders yükü düşmemektedir. Bu nedenle bölüm sayılarına MYO'lardaki programlar dâhil edilmemiştir.

Çizelge 8. 2006 Yılı Ek Ders Giderleri-Haftalık Ders Yükleri

Üniversitenin Adı	Ek Ders Giderleri ¹ (1.000 TL)			Ek Ders Karşılığı Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)				Maaş Karşılığı Haftalık Ders Yüğü (Saat)	Toplam Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)	Kadrolu Öğretim Elemanı Başına Düşen Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)
	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Toplam			
1 Abant İzzet Baysal	2.572	2.372	0	11.031	3.180	0	14.210	3.452	17.662	49,1
2 Adnan Menderes	1.563	1.129	0	6.504	1.468	0	7.972	4.419	12.391	26,6
3 Afyon Kocatepe	2.548	2.540	0	11.194	3.488	0	14.682	4.675	19.357	40,1
4 Akdeniz	2.722	1.121	171	11.444	1.474	225	13.142	6.920	20.062	29,2
5 Anadolu	3.106	1.705	70	12.827	2.200	91	15.118	11.147	26.265	24,2
6 Ankara	10.679	1.111	0	37.367	1.215	0	38.582	15.677	54.259	34,6
7 Atatürk	6.383	3.969	67	24.632	4.787	81	29.500	10.570	40.070	36,3
8 Balıkesir	1.600	3.235	0	6.847	4.325	0	11.172	4.624	15.796	32,3
9 Boğaziçi	1.124	37	1.174	4.209	44	1.373	5.626	5.905	11.531	19,6
10 Celal Bayar	1.441	4.114	0	6.266	5.590	0	11.856	4.647	16.503	34,1
11 Cumhuriyet	2.131	2.428	0	9.030	3.214	0	12.243	4.578	16.821	35,0
12 Çanakkale Onsekiz Mart	1.798	1.552	30	7.585	2.045	39	9.669	4.075	13.744	31,1
13 Çukurova	6.646	4.414	544	25.510	5.294	653	31.457	8.701	40.158	45,8
14 Dicle	1.524	1.456	0	6.333	1.891	0	8.224	4.209	12.433	26,7
15 Dokuz Eylül	5.071	3.694	698	19.786	4.505	851	25.142	13.217	38.359	29,4
16 Dumlupınar	1.264	3.099	39	5.602	4.292	53	9.948	4.925	14.873	28,9
17 Ege	6.941	3.530	165	26.036	4.138	194	30.367	13.948	44.315	32,2
18 Erciyes	3.717	3.485	26	15.136	4.435	33	19.604	6.054	25.658	40,2
19 Eskişehir Osmangazi	2.679	2.407	12	10.350	2.906	15	13.271	3.217	16.488	46,7
20 Fırat	3.279	2.987	11	12.712	3.618	14	16.343	6.504	22.847	33,5
21 Galatasaray	285	99	1.312	1.051	114	1.515	2.680	1.369	4.049	26,3
22 Gazi	15.631	7.722	821	58.679	9.060	963	68.701	16.649	85.350	51,1
23 Gaziantep	1.433	1.087	0	6.423	1.523	0	7.946	4.364	12.310	28,4
24 Gaziosmanpaşa	1.329	895	0	5.802	1.220	0	7.022	3.915	10.937	27,5
25 Gebze Yüksek Teknoloji	847	0	104	3.161	0	121	3.282	1.534	4.816	29,9
26 Hacettepe	6.616	684	0	24.583	794	0	25.378	13.285	38.663	29,6
27 Harran	1.031	231	0	4.406	308	0	4.714	3.898	8.612	21,3
28 İnönü	2.627	2.472	0	10.830	3.185	0	14.015	3.696	17.711	44,5
29 İstanbul Teknik	2.146	84	667	7.577	93	736	8.406	10.833	19.239	17,5
30 İstanbul	2.580	1.375	469	8.992	1.498	511	11.001	13.872	24.873	17,1
31 İzmir Yüksek Teknoloji.	388	0	47	1.561	0	60	1.620	1.880	3.500	18,4
32 Kafkas	940	1.635	0	3.963	2.154	0	6.117	2.752	8.869	29,4
33 K.Maraş Sütçü İmam	1.830	1.969	56	8.132	2.735	77	10.944	4.473	15.417	34,3
34 Karadeniz Teknik	4.176	3.232	0	16.954	4.100	0	21.054	7.716	28.770	36,9
35 Kırıkkale	1.402	2.211	0	5.812	2.866	0	8.678	2.849	11.527	38,2
36 Kocaeli	2.466	7.427	145	10.663	10.037	196	20.896	7.085	27.981	38,1
37 Marmara	4.956	2.396	1.469	17.516	2.646	1.622	21.783	9.557	31.340	31,0
38 Mersin	3.902	1.120	0	16.762	1.504	0	18.266	5.238	23.504	43,0
39 M. Sinan Güzel Sanatlar	722	56	0	2.694	65	0	2.759	3.415	6.174	17,8
40 Muğla	1.820	2.202	0	7.884	2.981	0	10.865	5.440	16.305	29,5
41 Mustafa Kemal	1.395	1.635	0	5.819	2.132	0	7.951	3.574	11.525	30,2
42 Niğde	1.311	1.035	0	5.798	1.431	0	7.229	3.692	10.921	29,5
43 Ondokuz Mayıs	4.271	4.290	0	16.891	5.302	0	22.193	6.158	28.351	43,0
44 Orta Doğu Teknik	5.848	95	919	21.375	109	1.049	22.533	11.310	33.843	30,4
45 Pamukkale	1.628	3.633	0	6.935	4.835	0	11.770	5.125	16.895	31,8
46 Sakarya	2.166	4.491	21	8.911	5.773	27	14.711	7.376	22.087	28,9
47 Selçuk	9.576	8.929	1.728	37.336	10.879	2.106	50.321	9.345	59.666	58,7
48 Süleyman Demirel	3.428	5.420	0	14.311	7.072	0	21.383	7.366	28.749	38,2
49 Trakya	2.376	1.969	0	10.615	2.748	0	13.363	4.877	18.240	36,5
50 Uludağ	2.661	5.549	48	10.628	6.925	60	17.614	10.042	27.656	28,1
51 Yıldız Teknik	1.446	2.276	316	5.688	2.799	389	8.876	8.809	17.685	20,6
52 Yüzüncü Yıl	3.512	1.004	0	14.728	1.316	0	16.044	4.900	20.944	40,8
53 Zonguldak Karaelmas	1.817	2.348	0	7.693	3.105	0	10.798	3.687	14.485	36,6

Ek Ders Giderleri İçin Kaynak: Maliye Bakanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi, <https://ebutce.bumko.gov.tr/ebutce2.htm>¹ Ek ders giderleri 1 Ocak -31 Aralık tarihleri arasındaki gerçekleşme rakamlarıdır.

Kenan Oğuzhan Oruç, Ertan Çekin, Ali Erten Tenderis
Türkiye'deki Devlet Üniversitelerinde Öğretim Elemanlarının Ders Yüğü
Course Load of Teaching Staff in Public Universities in Turkey

Çizelge 9. 2007 Yılı Ek Ders Giderleri-Haftalık Ders Yüğüleri

Üniversitenin Adı	Ek Ders Giderleri (1.000 TL)			Ek Ders Karşılığı Haftalık Aşgari Ders Yüğü (Saat)				Maaş Karşılığı Haftalık Ders Yüğü (Saat)	Toplam Haftalık Aşgari Ders Yüğü (Saat)	Kadrolu Öğretim Elemanı Başına Düşen Haftalık Aşgari Ders Yüğü (Saat)
	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Toplam			
1 Abant İzzet Baysal	1.552	2.259	0	6.115	2.781	0	8.896	3.772	12.668	32,2
2 Adnan Menderes	2.713	1.572	0	10.457	1.893	0	12.350	4.702	17.052	34,6
3 Afyon Kocatepe	2.840	2.564	33	11.493	3.243	42	14.778	5.307	20.085	36,7
4 Akdeniz	3.302	968	185	12.857	1.177	225	14.260	7.689	21.949	28,8
5 Anadolu	3.652	1.972	17	13.845	2.336	21	16.201	10.505	26.706	26,0
6 Ankara	11.688	578	430	37.440	578	431	38.449	15.210	53.659	35,3
7 Atatürk	5.642	4.370	92	19.943	4.826	101	24.871	10.675	35.546	31,8
8 Balıkesir	1.746	3.348	1	6.882	4.123	1	11.006	4.755	15.761	31,1
9 Boğaziçi	1.236	28	1.450	4.276	30	1.568	5.874	6.231	12.105	19,5
10 Celal Bayar	1.496	4.312	0	5.922	5.332	0	11.255	4.874	16.129	31,7
11 Cumhuriyet	2.718	2.646	0	10.800	3.286	0	14.086	4.972	19.058	37,0
12 Çanakkale Onsekiz Mart	2.050	1.816	52	8.000	2.215	63	10.278	6.483	16.761	25,2
13 Çukurova	7.562	4.530	542	26.695	4.997	598	32.290	8.308	40.598	48,4
14 Dicle	2.022	1.497	0	7.674	1.776	0	9.450	4.683	14.133	28,7
15 Dokuz Eylül	5.022	3.780	827	18.147	4.269	934	23.351	13.069	36.420	28,2
16 Dumlupınar	1.579	3.453	56	6.456	4.413	71	10.940	4.459	15.399	33,3
17 Ege	7.688	3.689	182	26.598	3.988	197	30.783	14.559	45.342	31,6
18 Erciyes	3.740	3.762	26	13.876	4.362	30	18.268	5.590	23.858	40,6
19 Eskişehir Osmangazi	3.087	2.586	12	10.831	2.835	13	13.678	3.232	16.910	46,8
20 Fırat	4.234	3.039	0	14.824	3.325	0	18.150	6.509	24.659	35,9
21 Galatasaray	306	77	1.338	1.056	83	1.440	2.578	1.475	4.053	24,7
22 Gazi	14.791	6.742	767	50.747	7.229	822	58.798	17.886	76.684	42,5
23 Gaziantep	1.848	1.062	0	7.568	1.360	0	8.928	3.992	12.920	33,0
24 Gaziosmanpaşa	1.590	790	86	6.323	982	107	7.412	3.844	11.256	28,6
25 Gebze Yüksek Teknoloji	907	0	107	3.136	0	116	3.252	1.766	5.018	27,3
26 Hacettepe	7.056	694	0	24.343	748	0	25.091	14.091	39.182	28,4
27 Harran	1.230	232	0	4.853	286	0	5.139	3.843	8.982	22,5
28 İnönü	2.924	2.718	0	11.180	3.248	0	14.428	3.797	18.225	44,9
29 İstanbul Teknik	3.685	156	692	12.056	159	708	12.923	11.511	24.434	21,0
30 İstanbul	2.959	1.480	672	9.747	1.524	692	11.963	16.434	28.397	16,8
31 İzmir Yüksek Teknoloji	397	0	49	1.453	0	56	1.509	1.914	3.423	17,6
32 Kafkas	956	1.709	0	3.720	2.078	0	5.799	2.572	8.371	30,1
33 K. Maraş Sütçü İmam	2.044	2.342	62	8.340	2.987	79	11.406	4.283	15.689	36,4
34 Karadeniz Teknik	4.305	3.213	0	15.941	3.717	0	19.659	8.289	27.948	33,3
35 Kırıkkale	1.951	2.527	0	7.454	3.018	0	10.473	3.087	13.560	41,5
36 Kocaeli	3.024	7.998	172	11.854	9.797	210	21.862	10.494	32.356	30,5
37 Marmara	5.584	3.081	2.030	19.407	3.346	2.205	24.958	14.555	39.513	26,9
38 Mersin	4.326	1.247	0	17.416	1.569	0	18.984	6.843	25.827	37,6
39 M. Sinan Güzel Sanatlar	918	15	0	3.207	17	0	3.223	3.403	6.626	19,2
40 Muğla	2.174	2.499	0	8.743	3.140	0	11.883	5.731	17.614	30,6
41 Mustafa Kemal	1.824	1.799	0	7.035	2.168	0	9.203	3.874	13.077	31,7
42 Niğde	1.155	760	0	4.659	959	0	5.618	3.876	9.494	24,6
43 Ondokuz Mayıs	4.352	3.582	0	15.730	4.045	0	19.775	5.880	25.655	41,2
44 Orta Doğu Teknik	6.153	58	1.092	20.961	62	1.162	22.186	11.408	33.594	29,9
45 Pamukkale	1.799	3.711	0	7.027	4.529	0	11.556	5.466	17.022	30,2
46 Sakarya	3.136	5.429	80	11.797	6.382	95	18.274	8.113	26.387	31,6
47 Selçuk	10.431	9.846	2.448	38.236	11.279	2.804	52.319	12.217	64.536	50,7
48 Süleyman Demirel	3.238	4.974	0	12.294	5.901	0	18.195	7.773	25.968	32,3
49 Trakya	2.265	1.854	0	9.079	2.322	0	11.401	4.902	16.303	32,7
50 Uludağ	3.011	5.432	55	11.187	6.306	64	17.557	10.925	28.482	26,8
51 Yıldız Teknik	1.737	2.474	370	6.287	2.798	419	9.504	9.184	18.688	20,8
52 Yüzüncü Yıl	3.966	1.156	0	14.773	1.346	0	16.119	5.549	21.668	37,9
53 Zonguldak Karaelmas	2.645	2.480	0	10.636	3.117	0	13.753	3.903	17.656	44,3

Çizelge 10. 2008 Yılı Ek Ders Giderleri-Haftalık Ders Yükleri

Üniversitenin Adı	Ek Ders Giderleri (1.000 TL)			Ek Ders Karşılığı Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)				Maaş Karşılığı Haftalık Ders Yüğü (Saat)	Toplam Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)	Kadrolu Öğretim Elemanı Başına Düşen Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)
	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Toplam			
1 Abant İzzet Baysal	1.989	2.442	16	7.258	2.786	18	10.062	4.340	14.402	32,1
2 Adnan Menderes	2.643	2.273	0	9.603	2.581	0	12.184	5.258	17.442	32,0
3 Afyon Kocatepe	3.101	3.115	42	11.896	3.735	50	15.681	5.586	21.267	36,9
4 Akdeniz	3.470	1.121	198	12.654	1.278	226	14.158	8.312	22.470	27,3
5 Anadolu	4.149	1.819	8	14.812	2.030	9	16.851	10.731	27.582	26,2
6 Ankara	12.309	275	900	36.880	258	843	37.981	14.895	52.876	35,3
7 Atatürk	5.862	4.305	52	19.234	4.414	53	23.701	10.549	34.250	31,1
8 Balıkesir	1.884	3.629	5	6.959	4.189	6	11.153	4.896	16.049	30,3
9 Boğaziçi	1.310	9	1.835	4.249	10	1.859	6.118	6.345	12.463	19,7
10 Celal Bayar	1.756	4.755	0	6.531	5.527	0	12.058	4.908	16.966	33,1
11 Cumhuriyet	3.188	2.895	0	11.734	3.329	0	15.063	5.594	20.657	36,1
12 Çanakkale Onsekiz Mart	2.143	2.019	58	7.798	2.296	66	10.160	6.630	16.790	24,6
13 Çukurova	7.961	4.525	628	26.398	4.689	650	31.737	8.164	39.901	48,1
14 Dicle	1.489	1.028	0	5.287	1.141	0	6.428	4.550	10.978	22,8
15 Dokuz Eylül	5.712	4.069	871	19.267	4.288	918	24.474	13.067	37.541	29,1
16 Dumlupınar	1.607	3.441	47	6.099	4.080	56	10.236	5.021	15.257	29,5
17 Ege	8.437	3.856	283	27.272	3.895	286	31.453	14.660	46.113	31,8
18 Erciyes	4.634	4.205	19	16.014	4.541	21	20.575	5.446	26.021	45,0
19 Eskişehir Osmangazi	3.443	2.854	22	11.293	2.926	22	14.241	3.777	18.018	43,1
20 Fırat	4.071	3.131	72	13.404	3.222	74	16.700	6.406	23.106	34,0
21 Galatasaray	358	80	1.494	1.161	81	1.512	2.754	1.521	4.275	25,4
22 Gazi	14.819	6.846	834	47.157	6.808	829	54.795	17.074	71.869	41,3
23 Gaziantep	2.251	1.239	0	8.652	1.488	0	10.141	3.976	14.117	35,8
24 Gaziosmanpaşa	2.025	1.502	258	7.545	1.749	300	9.594	4.367	13.961	31,4
25 Gebze Yüksek Teknoloji	950	0	175	3.082	0	177	3.260	1.716	4.976	27,0
26 Hacettepe	7.300	744	0	23.411	746	0	24.157	13.361	37.518	28,6
27 Harran	1.309	396	0	4.707	445	0	5.152	4.276	9.428	20,8
28 İnönü	3.222	2.963	0	11.338	3.258	0	14.596	3.961	18.557	44,0
29 İstanbul Teknik	3.977	196	813	12.353	190	789	13.333	11.923	25.256	21,0
30 İstanbul	3.727	1.492	1.042	11.489	1.437	1.004	13.930	16.745	30.675	17,8
31 İzmir Yüksek Teknoloji	531	0	61	1.799	0	64	1.863	1.938	3.801	19,3
32 Kafkas	1.172	1.762	0	4.196	1.971	0	6.167	2.246	8.413	33,8
33 K. Maraş Sütçü İmam	2.255	2.283	79	8.546	2.704	93	11.343	4.299	15.642	35,7
34 Karadeniz Teknik	4.639	4.187	0	15.927	4.492	0	20.419	8.094	28.513	34,4
35 Kırıkkale	2.127	2.919	0	7.618	3.268	0	10.886	3.280	14.166	40,1
36 Kocaeli	3.046	8.206	191	11.237	9.459	221	20.916	10.348	31.264	29,7
37 Marmara	5.825	3.207	2.134	18.988	3.266	2.174	24.429	14.412	38.841	26,7
38 Mersin	4.608	1.377	0	17.305	1.616	0	18.921	6.713	25.634	37,8
39 M. Sinan Güzel Sanatlar	900	0	0	2.944	0	0	2.944	3.433	6.377	18,3
40 Muğla	2.290	2.638	0	8.625	3.104	0	11.729	5.729	17.458	30,3
41 Mustafa Kemal	2.167	2.331	0	7.821	2.629	0	10.450	3.810	14.260	34,7
42 Niğde	1.260	837	0	4.778	992	0	5.770	3.910	9.680	24,5
43 Ondokuz Mayıs	4.025	4.911	0	13.457	5.132	0	18.589	5.775	24.364	39,5
44 Orta Doğu Teknik	6.637	53	1.125	21.173	53	1.122	22.348	11.407	33.755	30,0
45 Pamukkale	1.923	4.527	0	7.039	5.179	0	12.218	5.541	17.759	31,1
46 Sakarya	2.856	6.183	159	10.017	6.778	174	16.970	8.554	25.524	28,9
47 Selçuk	11.293	10.631	1.394	39.404	11.592	1.520	52.515	14.706	67.221	44,9
48 Süleyman Demirel	4.504	5.148	0	16.179	5.780	0	21.959	8.752	30.711	34,3
49 Trakya	2.405	1.697	0	9.000	1.984	0	10.983	4.943	15.926	31,4
50 Uludağ	3.317	5.166	85	11.440	5.567	92	17.099	11.034	28.133	26,1
51 Yıldız Teknik	1.730	2.603	451	5.886	2.768	480	9.134	9.058	18.192	20,5
52 Yüzüncü Yıl	4.057	1.065	0	14.103	1.157	0	15.260	5.151	20.411	37,7
53 Zonguldak Karaelmas	2.320	2.018	0	8.944	2.432	0	11.375	3.608	14.983	41,2

Kenan Oğuzhan Oruç, Ertan Çekin, Ali Erten Tenderis
Türkiye'deki Devlet Üniversitelerinde Öğretim Elemanlarının Ders Yüğü
Course Load of Teaching Staff in Public Universities in Turkey

Çizelge 11. 2009 Yılı Ek Ders Giderleri-Haftalık Ders Yüğü

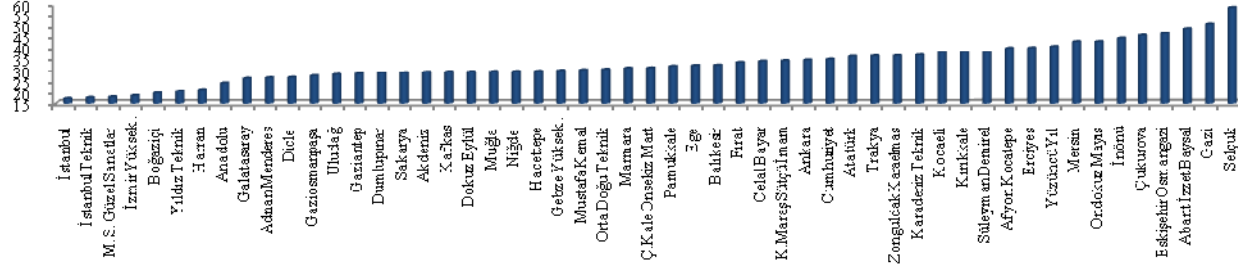
Üniversitenin Adı	Ek Ders Giderleri (1.000 TL)			Ek Ders Karşılığı Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)				Maaş Karşılığı Haftalık Ders Yüğü (Saat)	Toplam Haftalık Asgari Ders Yüğü (Saat)	Kadrolu Öğretim Elemanı Başına Düşen Haftalık Ders Yüğü (Saat)
	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Normal Öğr.	İkinci Öğr.	Tezsiz Yüksek Lisans	Toplam			
1 Abant İzzet Baysal	2.566	2.715	28	8.537	2.822	30	11.389	4.566	15.955	33,9
2 Adnan Menderes	2.913	2.475	0	9.596	2.548	0	12.144	5.851	17.995	29,8
3 Afyon Kocatepe	4.352	4.095	60	14.954	4.397	65	19.416	5.586	25.002	42,7
4 Akdeniz	3.908	1.699	187	12.928	1.757	193	14.878	9.150	24.028	26,3
5 Anadolu	4.689	1.730	23	15.144	1.747	24	16.915	11.215	28.130	25,5
6 Ankara	13.841	185	1.008	37.608	157	855	38.620	15.640	54.260	34,4
7 Atatürk	8.428	5.205	36	24.921	4.809	33	29.764	10.630	40.394	35,8
8 Balıkesir	2.546	4.844	18	8.464	5.032	19	13.514	5.051	18.565	34,0
9 Boğaziçi	1.571	0	2.202	4.637	0	2.031	6.668	6.391	13.059	20,5
10 Celal Bayar	2.211	5.891	0	7.485	6.233	0	13.718	4.822	18.540	36,7
11 Cumhuriyet	3.630	3.206	0	12.008	3.314	0	15.322	6.272	21.594	33,4
12 Çanakkale Onsekiz Mart	2.873	2.751	74	9.460	2.831	77	12.367	6.969	19.336	26,9
13 Çukurova	9.163	5.278	708	27.709	4.988	669	33.367	8.039	41.406	50,1
14 Dicle	1.781	1.489	44	5.663	1.480	44	7.187	5.008	12.195	22,9
15 Dokuz Eylül	6.692	4.866	996	20.500	4.658	953	26.111	14.308	40.419	28,6
16 Dumlupınar	2.049	4.027	82	7.081	4.349	89	11.518	4.816	16.334	32,5
17 Ege	9.475	4.310	361	27.787	3.950	331	32.068	14.952	47.020	31,6
18 Erciyes	5.321	4.978	56	16.783	4.907	55	21.745	5.410	27.155	46,6
19 Eskişehir Osmangazi	4.188	3.482	0	12.573	3.266	0	15.839	4.173	20.012	43,7
20 Fırat	5.317	3.753	186	15.713	3.466	172	19.351	6.696	26.047	36,5
21 Galatasaray	420	70	2.074	1.228	64	1.894	3.186	1.533	4.719	27,9
22 Gazi	18.150	7.632	1.007	53.154	6.984	922	61.060	18.784	79.844	41,9
23 Gaziantep	2.980	2.159	59	10.416	2.358	65	12.839	3.956	16.795	42,2
24 Gaziosmanpaşa	2.485	2.306	0	8.456	2.452	0	10.909	4.526	15.435	32,9
25 Gebze Yüksek Teknoloji	1.259	0	429	3.674	0	391	4.065	1.878	5.943	30,0
26 Hacettepe	8.405	899	0	24.551	821	0	25.372	14.303	39.675	28,4
27 Harran	1.602	752	0	5.219	766	0	5.984	4.221	10.205	22,5
28 İnönü	3.854	3.453	0	12.157	3.404	0	15.562	4.881	20.443	39,5
29 İstanbul Teknik	4.706	213	846	13.375	189	751	14.316	13.087	27.403	20,9
30 İstanbul	5.234	1.868	1.912	14.797	1.651	1.689	18.137	17.547	35.684	19,8
31 İzmir Yüksek Teknoloji	630	0	76	1.916	0	72	1.987	2.016	4.003	19,5
32 Kafkas	1.178	1.707	0	3.839	1.738	0	5.577	2.241	7.818	31,4
33 K. Maraş Sütçü İmam	2.774	2.675	122	9.532	2.873	131	12.536	4.454	16.990	37,2
34 Karadeniz Teknik	5.103	5.357	0	15.857	5.202	0	21.060	8.461	29.521	34,0
35 Kırıkkale	2.827	3.511	0	9.183	3.564	0	12.747	3.444	16.191	43,1
36 Kocaeli	3.672	9.652	309	12.229	10.044	322	22.595	10.456	33.051	31,2
37 Marmara	6.617	4.434	2.363	19.783	4.142	2.208	26.132	13.740	39.872	28,6
38 Mersin	5.251	1.656	0	17.913	1.765	0	19.679	7.210	26.889	36,9
39 M. Sinan Güzel Sanatlar	1.046	0	0	3.113	0	0	3.113	3.534	6.647	18,5
40 Muğla	2.622	2.868	0	9.009	3.079	0	12.088	6.352	18.440	29,3
41 Mustafa Kemal	3.048	3.247	0	10.002	3.329	0	13.331	4.343	17.674	36,7
42 Niğde	1.713	1.415	0	5.938	1.532	0	7.471	3.823	11.294	29,2
43 Ondokuz Mayıs	4.852	5.401	0	14.736	5.126	0	19.862	5.900	25.762	40,5
44 Orta Doğu Teknik	7.265	61	1.285	21.182	56	1.171	22.409	11.833	34.242	29,3
45 Pamukkale	2.458	5.471	46	8.192	5.699	48	13.938	5.405	19.343	34,2
46 Sakarya	3.698	8.015	67	11.727	7.944	67	19.738	9.388	29.126	30,1
47 Selçuk	13.628	13.172	1.664	42.989	12.985	1.640	57.614	15.275	72.889	47,0
48 Süleyman Demirel	6.128	7.562	16	19.971	7.701	16	27.687	9.358	37.045	38,5
49 Trakya	3.106	2.535	0	10.544	2.689	0	13.232	5.035	18.267	34,7
50 Uludağ	4.049	5.249	105	12.647	5.123	102	17.872	11.195	29.067	26,4
51 Yıldız Teknik	1.795	3.575	587	5.541	3.448	566	9.555	9.476	19.031	20,5
52 Yüzüncü Yıl	4.449	1.334	0	13.976	1.310	0	15.285	5.489	20.774	36,2
53 Zonguldak Karaelmas	2.490	2.133	0	8.704	2.329	0	11.033	3.831	14.864	38,4

Çizelge 12. 2006-2009 Yılları Kadrolu Öğretim Elemanı Başına Düşen Haftalık Asgari Ders Yükleri²

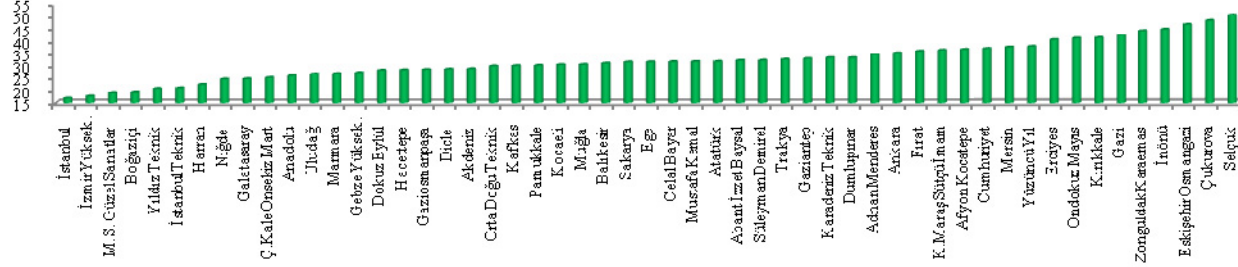
Üniversitenin Adı	2006	2007	2008	2009	2006-2010 Ortalama	Artış Oranı			30 saat Ders Yüküne Göre Öğretim Elemanı Eksikliği/Fazlalığı	
						2007 Yılı'nın 2006'ya Göre	2008 Yılı'nın 2007'ye Göre	2009 Yılı'nın 2008'e Göre		
1	Istanbul	17,1	16,8	17,8	19,8	17,9	-1,73%	5,89%	10,98%	-616
2	M. Sinan Güzel Sanatlar	17,8	19,2	18,3	18,5	18,5	7,64%	-4,59%	1,03%	-137
3	Izmir Yüksek Teknoloji	18,4	17,6	19,3	19,5	18,7	-4,22%	9,35%	1,22%	-72
4	Boğaziçi	19,6	19,5	19,7	20,5	19,8	-0,76%	1,16%	3,97%	-203
5	Istanbul Teknik	17,5	21,0	21,0	20,9	20,1	20,01%	0,09%	-0,53%	-396
6	Yıldız Teknik	20,6	20,8	20,5	20,5	20,6	0,85%	-1,33%	-0,01%	-294
7	Harran	21,3	22,5	20,8	22,5	21,8	5,60%	-7,51%	8,48%	-113
8	Dicle	26,7	28,7	22,8	22,9	25,3	7,44%	-20,55%	0,25%	-126
9	Anadolu	24,2	26,0	26,2	25,5	25,5	7,42%	0,92%	-2,55%	-163
10	Galatasaray	26,3	24,7	25,4	27,9	26,1	-6,01%	2,96%	9,75%	-12
11	Uludağ	28,1	26,8	26,1	26,4	26,8	-4,66%	-2,51%	1,25%	-131
12	Çanakkale Onsekiz Mart	31,1	25,2	24,6	26,9	26,9	-19,07%	-2,32%	9,25%	-75
13	Niğde	29,5	24,6	24,5	29,2	27,0	-16,67%	-0,36%	19,09%	-11
14	Akdeniz	29,2	28,8	27,3	26,3	27,9	-1,38%	-5,34%	-3,61%	-112
15	Marmara	31,0	26,9	26,7	28,6	28,3	-13,23%	-0,69%	7,00%	-66
16	Gebze Yüksek Teknoloji	29,9	27,3	27,0	30,0	28,6	-8,84%	-0,85%	11,00%	0
17	Hacettepe	29,6	28,4	28,6	28,4	28,8	-4,09%	0,71%	-0,54%	-73
18	Dokuz Eylül	29,4	28,2	29,1	28,6	28,8	-3,95%	3,00%	-1,49%	-64
19	Sakarya	28,9	31,6	28,9	30,1	29,9	9,04%	-8,42%	3,98%	2
20	Muğla	29,5	30,6	30,3	29,3	29,9	3,72%	-0,89%	-3,27%	-14
21	Orta Doğu Teknik	30,4	29,9	30,0	29,3	29,9	-1,62%	0,30%	-2,38%	-27
22	Gaziosmanpaşa	27,5	28,6	31,4	32,9	30,1	3,96%	9,82%	4,89%	45
23	Adnan Menderes	26,6	34,6	32,0	29,8	30,7	30,08%	-7,47%	-6,91%	-4
24	Dumlupınar	28,9	33,3	29,5	32,5	31,1	15,41%	-11,46%	10,26%	42
25	Kafkas	29,4	30,1	33,8	31,4	31,2	2,54%	12,20%	-7,07%	12
26	Ege	32,2	31,6	31,8	31,6	31,8	-1,68%	0,72%	-0,77%	79
27	Pamukkale	31,8	30,2	31,1	34,2	31,8	-4,98%	2,87%	10,07%	80
28	Balıkesir	32,3	31,1	30,3	34,0	31,9	-3,76%	-2,59%	12,29%	73
29	Kocaeli	38,1	30,5	29,7	31,2	32,4	-19,93%	-2,55%	4,82%	42
30	Mustafa Kemal	30,2	31,7	34,7	36,7	33,3	5,21%	9,32%	5,68%	107
31	Atatürk	36,3	31,8	31,1	35,8	33,8	-12,40%	-2,16%	15,22%	219
32	Trakya	36,5	32,7	31,4	34,7	33,8	-10,44%	-4,04%	10,56%	82
33	Celal Bayar	34,1	31,7	33,1	36,7	33,9	-7,07%	4,37%	11,01%	113
34	Karadeniz Teknik	36,9	33,3	34,4	34,0	34,7	-9,69%	3,38%	-1,12%	117
35	Gaziantep	28,4	33,0	35,8	42,2	34,9	15,93%	8,71%	17,78%	162
36	Ankara	34,6	35,3	35,3	34,4	34,9	1,82%	0,05%	-2,58%	230
37	Fırat	33,5	35,9	34,0	36,5	35,0	7,14%	-5,33%	7,35%	155
38	Cumhuriyet	35,0	37,0	36,1	33,4	35,4	5,82%	-2,58%	-7,28%	74
39	Süleyman Demirel	38,2	32,3	34,3	38,5	35,8	-15,51%	6,25%	12,35%	273
40	K. Maraş Sütçü İmam	34,3	36,4	35,7	37,2	35,9	6,01%	-1,89%	4,10%	109
41	Abant İzzet Baysal	49,1	32,2	32,1	33,9	36,8	-34,30%	-0,49%	5,61%	61
42	Yüzüncü Yıl	40,8	37,9	37,7	36,2	38,2	-7,21%	-0,40%	-4,07%	118
43	Mersin	43,0	37,6	37,8	36,9	38,8	-12,51%	0,57%	-2,31%	168
44	Afyon Kocatepe	40,1	36,7	36,9	42,7	39,1	-8,54%	0,56%	15,76%	247
45	Zonguldak Karaelmas	36,6	44,3	41,2	38,4	40,1	20,97%	-6,98%	-6,69%	108
46	Kırıkkale	38,2	41,5	40,1	43,1	40,7	8,64%	-3,23%	7,31%	164
47	Ondokuz Mayıs	43,0	41,2	39,5	40,5	41,1	-4,12%	-4,27%	2,58%	223
48	Erciyes	40,2	40,6	45,0	46,6	43,1	1,06%	10,77%	3,46%	322
49	İnönü	44,5	44,9	44,0	39,5	43,2	0,87%	-2,04%	-10,08%	164
50	Gazi	51,1	42,5	41,3	41,9	44,2	-16,82%	-2,78%	1,47%	756
51	Eskişehir Osmangazi	46,7	46,8	43,1	43,7	45,1	0,29%	-7,98%	1,37%	209
52	Çukurova	45,8	48,4	48,1	50,1	48,1	5,55%	-0,65%	4,15%	553
53	Selçuk	58,7	50,7	44,9	47,0	50,3	-13,59%	-11,37%	4,59%	879
Ortalama	32,8	31,9	31,6	32,6	32,2	-1,43%	-0,79%	3,71%	61,9	
Maksimum	58,7	50,7	48,1	50,1	51,9	30,08%	12,20%	19,09%	878,6	
Minimum	17,1	16,8	17,8	18,5	17,6	-34,30%	-20,55%	-10,08%	-615,5	
Standart Sapma	8,83	7,75	7,38	7,57	7,9	11,39%	6,00%	6,81%	237	

² Çizelge 2006-2009 yılları ortalamasına göre sıralanmıştır.

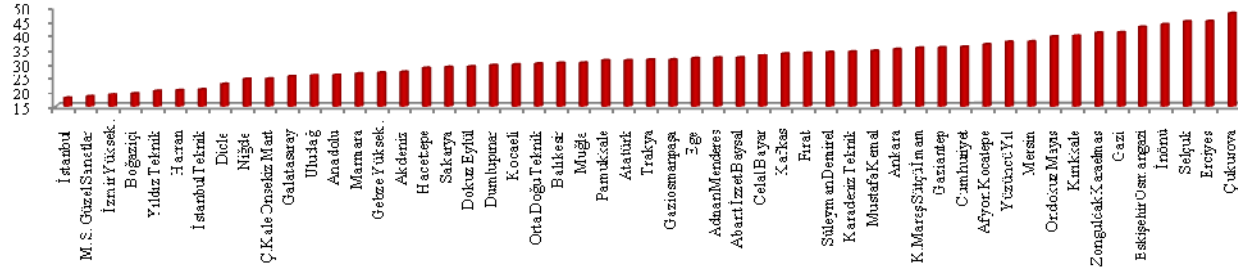
Grafik 1. 2006 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Başma Haftalık Des Yüğü

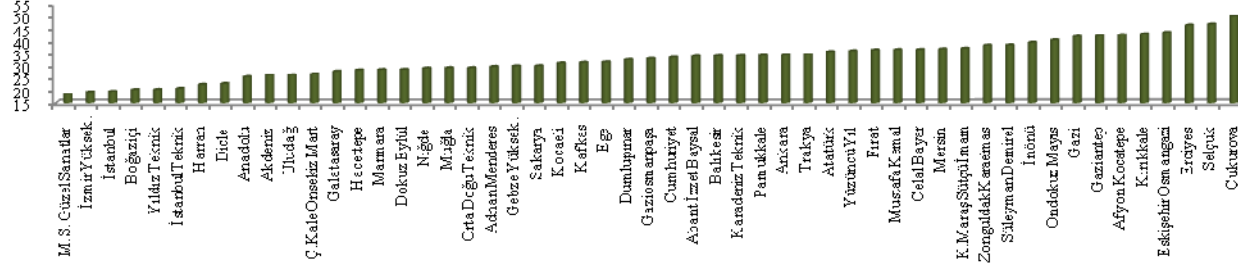
Grafik 2. 2007 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Başma Haftalık Des Yüğü

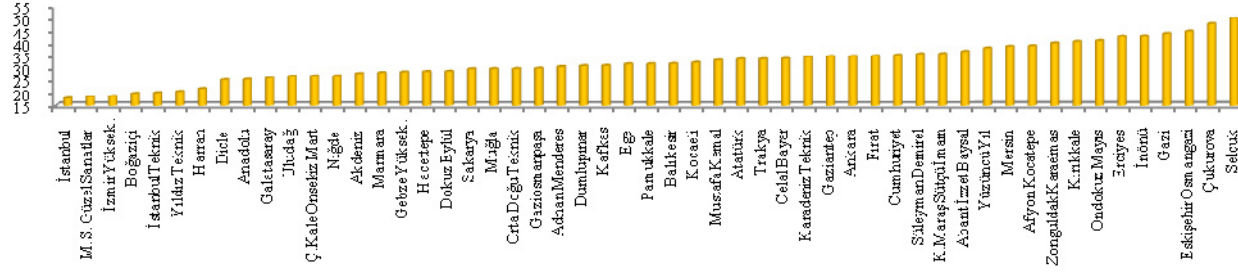
Grafik 3. 2008 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Başma Haftalık Des Yüğü

Grafik 4. 2009 Yılı Kadrolu Öğretim Elemanı Başma Haftalık Des Yüğü

Grafik 5. 2006-2010 Yılları Kadrolu Öğretim Elemanı Başına Haftalık Des Yüğü Ortalaması

KAYNAKLAR

- Ataünal, Aydoğan. (1994). 21. Yüzyıla Giderken Eğitim. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10), s.111-116.
- Gedikoglu, Tokay. (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 1, (1), s. 66-80.
- Gültekin, Mehmet – Bayrak, Coşkun – Can, Gürhan – Demirel, Özcan – Gözütok, Dilek – Gürkan, Tanju – Özer, Bekir – Sağlam, Mustafa – Sözer, Ersan ve Yaşar, Şefik. (2005). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Küçükcan, Talip ve Gür, Bekir. (2009). *Türkiye’de Yükseköğretimin Karşılaştırmalı Analizi*. Ankara: Pelin Ofset.
- Maliye Bakanlığı. (2006). *Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi*. <https://ebutce.bumko.gov.tr/ebutce2.htm> (E.T.: 08.07.2010).
- Odabaşı, Yavuz. 2006. Değişimin ve Dönüşümün Aracı Olarak Girişimci Üniversite. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, Cilt:1, (1), s. 87-104.
- ÖSYM. (2007). *2006 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler*. <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF1A9547B61DAFFE2AAE3866D3F016E184> (E.T.: 30.09.2010).
- ÖSYM. (2008). *2007 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler*. <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF404F975767D76FF325B5B848D078709> (E.T.: 30.09.2010).
- ÖSYM. (2009). *2008 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler*. <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFD4AF1EF75F7A7968A8936DAB4A974E8C> (E.T.: 30.09.2010).
- ÖSYM. (2010). *2009 ÖSYS Üniversiteler ile İlgili İstatistiksel Bilgiler*. <http://osym.gov.tr/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF1A9547B61DAFFE2AAE3866D3F016E184> (E.T.: 30.09.2010).
- ÖSYM. (2007). *Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi 2006-2007 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- ÖSYM. (2008). *Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi 2007-2008 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- ÖSYM. (2009). *Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi 2008-2009 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- ÖSYM. (2010). *Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi 2009-2010 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Resmî Gazete. (14.7.1965). *657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu*. Sayı:12056.
- Resmî Gazete. (4.11.1981). *2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu*. Sayı:17506.
- Resmî Gazete. (9.11.1982). *2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası*. Sayı:17863.
- Resmî Gazete. (11.10.1983). *2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu*. Sayı:18190.
- Resmî Gazete. (27.11.1992). *3843 Sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun*. Sayı:21418.
- Resmî Gazete. (8.6.1994). *Yükseköğretim Kurumlarında Yapılacak İkinci Öğretimde Görev Alacak Öğretim Elemanlarına Ödenecek Ders Ücretleri ile*

- Görevli Akademik Yöneticiler ve Öğretim Elemanları ile İdari Personele Ödenecek Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin Karar. Sayı:21954.
Resmî Gazete. (31.12.2005). 5437 Sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, Sayı:26040.
Resmî Gazete. (17.03.2006). 5467 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu İle 78 Ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun. Sayı:26111.
Resmî Gazete. (31.12.2006). 5565 Sayılı 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu. Sayı:26391.
Resmî Gazete. (31.12.2007). 5724 Sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu. Sayı:26740.
Resmî Gazete. (31.12.2008). 5828 Sayılı 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, Sayı:27097.
Şenses, Fikret. (2007). Uluslararası Gelişmeler Işığında Türkiye Yükseköğretim Sistemi: Temel Eğilimler, Sorunlar Çelişkiler ve Öneriler, *Economic Research Center Working Papers in Economics 07/05*, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
YÖK Genel Kurul Toplantısı. (16.9.2005). *Ders Yüğü Tespiti ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar*. http://bumko.gov.tr/TR/Genel/dg.ashx?DIL=1&BELGEANAH=12442&DOSYASIM=Esaslar_son_metni.doc (E.T.: 05.08.2010).
YÖK Genel Kurul Toplantısı. (1.1.2005). *Yükseköğretim Kurumlarında Yürütülecek Tezsiz Yüksek Lisans Programlarında Uygulanacak Esas ve Usuller*. <http://bumko.gov.tr/TR/Genel/dg.ashx?DIL=1&BELGEANAH=12442&DOSYASIM=Tezsizyukseklisan.doc> (E.T.:05.08.2010).
Yükseköğretim Kurulu. (2007). *Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi*, Ankara: YÖK.
Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi Komisyonu Çalışma Grubu (YUYÇK). (2009). *Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi (TYUYÇ) Ara Raporu S.1*. Ankara: YÖK.
Yüksel, Sedat. (2002). Yükseköğretimde Eğitim-Öğretim Faaliyetleri ve Örtük Program. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:15, (1), s. 361-370.